

Biuletyn

informacyjny

6-7/2018

Plan dla wsi

Pomoc dla poszkodowanych

Formy pomocy dla producentów rolnych poszkodowanych przez suszę

Zasady bioasekuracji

Ważne dla hodowców trzody

**KRAJOWA PIELGRZYMKA ROLNIKÓW
Ogólnopolskie
Święto Dziękczynienia Bogu za Plony**

**DOŻYNKI JASNOGÓRSKIE
1-2 września 2018 r.**

W numerze:

MRiRW

<i>Plan dla wsi</i>	5
Pomoc dla poszkodowanych	6
Formy pomocy dla producentów rolnych poszkodowanych przez suszę	
Susza	8
Derogacja w zakresie zazielenienia	
Kolejne zmiany w PROW 2014-2020	8
Plan dla rolnictwa ekologicznego przyjęty	10
Stosowanie środków ochrony roślin	11
Krajowy plan działania na lata 2018-2022	
Program azotanowy	13
Wymagania środowiskowe dla ochrony wód przed azotanami pochodzenia rolniczego	
Przeciw nieuczciwej konkurencji	14
Będą zmiany m.in. w przepisach o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych	
Wyższe odszkodowania	17
z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej	
Umowa o pomocy przy zbiorach	17
Praktyczne wskazówki	
WPR na lata 2021-2027	19
Propozycje prawne Komisji Europejskiej	
Rada UE	24
Szerokie poparcie dla polskiego wniosku w sprawie suszy	
Jednym głosem o WPR, ASF i suszy	26
Rozmowy polsko-litewskie	
Porozumienie polsko-chińskie	27
Polski drób, ikra pstrąga i łososia trafią do Państwa Środka	
Minister na Naradzie Ambasadorów RP	29
Zasady bioasekuracji	30
Ważne dla hodowców trzody	
Zmiany w identyfikacji i rejestracji zwierząt	34
Opracowany w MRiRW projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt zmniejszy obciążenia administracyjne posiadaczy zwierząt gospodarskich	

ARiMR

Więcej pieniędzy na „Modernizację gospodarstw”	35
Wsparcie otrzyma dodatkowo ok. 3,6 tys. rolników	
eWniosekPlus na plus	36
Sukces kampanii składania wniosków o dopłaty przez internet	
Bezpieczna wieś	37
Konkurs dla strażaków z OSP	
Międzynarodowa konferencja agencji rolniczych	38
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa była gospodarzem Konferencji Agencji Płatniczych Państw Europy Środkowo-Wschodniej	
Z pierwszej ręki	39

Zdaniem ministra

Szanowni Państwo!

W demokracji zmiany na stanowiskach ministra nie są niczym dziwnym, na stanowisku Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi również. Znajdź mnie Państwo z mojej wcześniejszej działalności. Jako współautor Programu Rolnego Prawa i Sprawiedliwości będę kontynuatorem polityki wobec wsi i rolnictwa, którą zaprezentowaliśmy idąc do wyborów. Ten Program został zaakceptowany i uzyskaliście możliwość jego realizacji. Dlatego też objęcie funkcji konstytucjonalnego ministra, choć jest dla mnie ogromnym zaszczytem, to przede wszystkim jest ogromnym zobowiązaniem. Jestem rolnikiem oddelegowanym do pracy w administracji. Mam jasno sprecyzowane cele i poglądy, wiem, do czego dążę. Mam pełną świadomość, że nawet najlepszy program nie pomoże, jeżeli wszyscy, a przynajmniej zdecydowana większość, nie włączą się w jego realizację. Drzwi mojego gabinetu są otwarte. Słucham opinii, również tych krytycznych, ale także oczekuję na propozycje rozwiązań. Mój poprzednik, minister Krzysztof Jurgiel, rozpoczął trudną pracę związaną z przebudową podejścia do rolnictwa. W wielu kwestiach te prace będą kontynuowane.

Od dawna wiadomo, że jednym z istotnych czynników wpływających na opłacalność produkcji rolnej są koszty używanego do niej paliwa. Inne składniki kosztów, jak np. nawozy, maszyny i urządzenia kształtują się na podobnym poziomie jak w innych krajach Unii Europejskiej. Dlatego też nie zaprzestaniemy walki o równe warunki konkurencji dla polskich rolników. Wymagania i obciążenia są takie same dla wszystkich. To i pomoc musi być jednakowa.

Bardzo istotne jest wsparcie moich działań przez premiera Mateusza Morawieckiego, który uważa, że rolnictwo może być jedną z lokomotyw rozwoju gospodarczego Polski. Aby tak się stało przedstawiliśmy nasz Plan dla wsi. Premier rządu podkreślił, że ten Plan oparty jest na trzech filarach: ochronie, wsparciu i rozwoju.

Pierwszy z nich odnosi się do pomocy w sytuacjach kryzysowych. Rolnictwo jest bardzo specyficzną gałęzią produkcji – to warsztat pracy

pod chmurką. Może to i wyświechtane określenie, ale na wskroś prawdziwe. W żadnej innej dziedzinie tak wiele nie zależy od warunków pogodowych. Pomimo najlepszej wiedzy, starań i ciężkiej pracy rolnik nigdy nie wie, czy uda mu się i jakie zbierze plony. W tym roku susza dotknęła ponad 90 tysięcy gospodarstw i ponad 1,5 mln ha upraw. Aby jak najszybciej rolnicy mogli chociażby w części uzyskać środki na pokrycie strat niezbędne jest ich wyszacowanie. Nie wszystkie jednak samorzędy spieszyły się ze składaniem wniosków do wojewodów o powoływanie takich komisji, a o konkretnej pomocy, czyli dopłacie do hektara, będziemy mogli mówić dopiero po zakończeniu szacowania strat.

Rozumiejąc tę trudną sytuację wystąpiłem do Komisji Europejskiej o dodatkową pomoc. Nie wiem, czy będzie uruchomiona rezerwa, ale mamy zgodę na wypłacanie zaliczek na poczet płatności bezpośrednich. Od połowy października będą wypłacane zaliczki na płatności z I filara w wysokości 70 procent. Ponadto w ramach II filara, czyli płatności wynikających z programów rolno-środowiskowych i na rzecz obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania, będą wypłacane zaliczki w wysokości 85 procent.

Jednym z zaproponowanych w Planie dla wsi rozwiązań w ramach wsparcia jest zwiększenie zwrotu części akcyzy zawartej w paliwie używanym do produkcji rolnej. Po pierwsze zwiększamy poziom pomocy z 86 litrów paliwa na hektar do 100 litrów na hektar. Ponadto, po raz pierwszy, wprowadzamy nowy mechanizm wsparcia. Będzie dodatkowy zwrot części akcyzy do wysokości 30 litrów na dużą jednostkę przeliczeniową (DJP) dla hodowców bydła. To sprawiedliwe podejście, które wynika wprost z samej istoty prowadzenia tego rodzaju działalności, gdyż w takich gospodarstwach zużycie paliwa jest zdecydowanie większe. Mamy zabezpieczone na ten cel środki i w przyszłym roku na dopłaty do paliwa używanego w produkcji rolnej przeznaczylimy 1,18 mld złotych.

Uszczelnienie VAT-u i walka z mafiami paliwowymi pozwala na kontrolę obrotu paliwami.

W mojej ocenie może się to przyczynić również do większego zainteresowania naszego największego koncernu paliwowego specjalnym programem skierowanym do rolników. Mam nadzieję, że tak się stanie.

Kolejnym problemem do rozwiązania jest brak jakiegokolwiek instrumentu oddziaływania na rynek. Nie ma tutaj mowy o powrocie do komunizmu. Nie może jednak też być tak, że w żaden sposób nie możemy przeciwstawić się złym praktykom funkcjonującym na rynku. Żłodzijska prywatyzacja zakładów przetwórczych w latach 90. spowodowała, że rolnicy mają najgorszą pozycję w całym łańcuchu żywnościowym. To właśnie w tym tkwi największa przyczyna dzisiejszych problemów np. producentów malin. Drugą jest brak zbilansowania podaży i popytu m.in. w wyniku bardzo słabego stopnia zorganizowania samych rolników. Rolnicy stali się jedynie dostawcami surowca, uzależnionymi od „łaski” podmiotów skupowych. Dlatego też w oparciu o Krajową Spółkę Cukrową, Elewarr, rynki hurtowe i spółki Skarbu Państwa utworzymy Narodowy Holding Spożywczy. Pozwoli to również na kapitałowe wprowadzenie rolników do firm przetwórczych. Kluczowe znaczenie w tworzeniu holdingu będzie miał Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, bo to jest jego zadanie, a nie tylko administrowanie ziemią znajdującą się w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Na bieżąco intensyfikowane są kontrole Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w zakresie jakości produktów, a także kontrole skarbowe różnych podmiotów w zakresie obrotu z rolnikami.

Zmieniamy ponadto przepisy dotyczące znakowania produktów. Konsument musi wiedzieć skąd dany produkt pochodzi i skąd pochodzą użyte do jego produkcji surowce. To pozwoli na w pełni świadome dokonywanie zakupów. Również w kontekście oznaczenia, czy zawarte są produkty wykorzystujące GMO.

Polska ma bardzo dobre warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego. Zmienić się jednak musi sposób jego wspierania. Pomoc będzie udzielana tym gospodarstwom, które rzeczywiście wytwarzają produkty zgodnie z zasadami prowadzenia gospodarstwa ekologicznego. Trzeba skończyć z dotychczasową fikcją dopłat do rolnictwa ekologicznego. Wzoruję się trochę na rozwiąza-

Jan Krzysztof Ardanowski, minister rolnictwa i rozwoju wsi

niach i przykładzie Austrii, w której 25 procent rolnictwa, to rolnictwo ekologiczne.

Kolejnym rozwiązaniem jest zdecydowane rozszerzenie możliwości sprzedaży przez rolników produktów wytworzonych we własnym gospodarstwie. My nie będziemy karali rolników za taką sprzedaż, jak to czynili nasi poprzednicy. My rozszerzymy możliwości – o sprzedaż do restauracji, szkół, szpitali, hoteli i na targowiskach. Nie rozumiem, dlaczego w innych krajach rolnicy mogli to robić a u nas do tej pory nie. Ponadto zwiększymy pułap wolny od opodatkowania z 20 do 40 tysięcy złotych, po przekroczeniu których podatek będzie pobierany w wysokości 2 procent.

Naszym celem jest zwiększenie produkcji żywności wysokiej jakości. Polska powinna na świecie kojarzyć się właśnie z taką żywnością. Stąd też inne będzie podejście do promocji. Dużi producenci dobrze sobie radzą, ale małych i średnich należy wspomóc. Jeżeli będą konieczne zmiany w Funduszach Promocji to zostaną one przeprowadzone. To ma być rzeczywiście promocja a nie wycieczki zagraniczne. Z tym zagadnieniem łączy się też wsparcie naszych placówek zagranicznych, zwłaszcza na tych kierunkach, na których nam najbardziej zależy. Zostaną przywrócone stanowiska radców rolnych. Nie będzie to obciążeniem dla budżetu, gdyż te etaty odдам z etatów zaoszczędzonych w ministerstwie.

Musi też być podjętych szereg działań na rzecz promocji na rynku wewnętrznym, aby konsument świadomie wybierał polskie produkty wysokiej jakości.

Mamy warunki, aby zintensyfikować produkcję bydła mięsnego. Polska dojrzewająca wołowina może być naszą specjalnością. Mamy 3 mln hektarów niewykorzystywanych użytków rolnych, które powinny zostać zagospodarowane chociażby na pasze dla przeżuwaczy.

W tym kontekście wprowadzimy też na powrót rolnictwo w góry. Polityka górską to m.in. produkcja owiec i kóz w typie rzeźnym. Przewidujemy także wsparcie dla polskiego winiarstwa.

Będzie również wdrożony program zwiększania udziału polskiego białka w paszach. Będzie duży program odbudowy żyzności polskich gleb. Postęp techniczny i technologiczny pozwala na stosowanie oprócz wapnowania także np. odpadów z biogazowni.

Niezwykle istotną kwestią, którą ze szczególną mocą obnażyła tegoroczna susza, są sprawy związane z melioracjami. To zaniedbania sięgające kilkudziesięciu lat. Do dziś pokutuje przekonanie, że melioracje to odwadnianie. Tymczasem melioracje to regulowanie stosunków wodnych. Niezbędna jest mała i duża retencja wodna. Potrzebne jest nawadnianie pól, ale także i odprowadzanie z nich nadmiaru wody. Wiele wody w okresach intensywnych opadów jest marnowanej. Musimy tę wodę zatrzymać. Nie potrafimy też uniknąć podtopień. Jestem realistą i doskonale zdaję sobie sprawę, że niekorzystnych zjawisk atmosferycznych nie da się wyeliminować, ani ich odpowiednio wcześniej przewidzieć. Natomiast mam pełną świadomość, że istnieje wiele rozwiązań, które mogą ograniczyć ich negatywne skutki. To praca na wiele lat, ale to nie oznacza, że mamy opuścić ręce i nic nie robić.

Minione ponad 2,5 roku pokazało w wielu dziedzinach, że nie jest tak, jak nam wmawiano – że tego nie wolno, że tego się nie da, że Unia nam zabrania. Dziś już wszyscy wiedzą, że można inaczej, że wiele można zrobić, że sprawiedliwie dzielone środki i ukrócenie złodziejstwa pozwalają na szybszy rozwój, na rozwój sprawiedliwy.

Rozwój to też wykorzystywanie najnowszych zdobyczy wiedzy i nauki. To również istotne zadanie dla Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Dla wielu rolników atrakcyjne może okazać się

przeistawienie np. na uprawę ziół lub na specjalistyczną żywność dedykowaną. To ogromny i szybko rozwijający się rynek.

Innowacyjność stwarza też nowe możliwości np. przyspieszenia i zredukowania kosztów obsługi kontroli czy szacowania strat. Warto wiedzieć, że nowe techniki obrazowania satelitarne go pozwolą na weryfikację wniosków, a także na ocenę strat na polach w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

Na zakończenie wyjaśnię jeszcze tylko jedną sprawę. Nie będzie zakazu uboju rytualnego i hodowli zwierząt futerkowych. Oponentom mówię, że nie możemy zrezygnować z możliwości sprzedaży mięsa mużulmanom, bo to ogromny rynek i natychmiast ktoś wszedłby na nasze miejsce. Tak samo w odniesieniu do hodowli zwierząt futerkowych, które generują konkretne zyski. To część produkcji rolnej. Rozumiem też obrońców zwierząt. Jednak skrajne podejście oznaczałoby całkowitą eliminację jakiegokolwiek hodowli zwierząt. Wszyscy nie staniemy się nagle wegetarianami. Bardzo ważne są jednak warunki utrzymywania zwierząt.

I tu się dużo zmieni. Nie ma zgody na funkcjonowanie na tym rynku oszustów i ludzi, którzy nie mają szacunku dla zwierząt. Będę podejmował w tym zakresie stanowcze decyzje. Będzie certyfikacja ferm, jak będzie trzeba nawet międzynarodowa. Doprowadzimy do ucywilizowania tych hodowli i zdecydowanej poprawy warunków dla zwierząt adekwatnych dla ich behawioru, dla ich wymagań. Będą też rygorystyczne kontrole w schroniskach dla zwierząt, na które przecież idą znaczne środki budżetowe.

Przed nami bardzo dużo pracy. Liczą się wszystkie rozsądne pomysły. Jednym z problemów, który powinniśmy w niedługim czasie rozwiązać jest z pewnością kwestia dotycząca powszechności ubezpieczeń upraw i zwierząt gospodarskich. Tylko wówczas można myśleć o niższych składkach i szerszym zakresie ubezpieczeń.

Kolejna sprawa dotyczy zorganizowania się samych rolników. Wystarczy popatrzeć na rolników duńskich, francuskich czy niemieckich. To nie tylko udział we wspólnym gospodarowaniu w ramach produkcji podstawowej, ale także wspólny udział w przetwórstwie czy w handlu. Musimy się tego nauczyć. To jedyna droga do realnego, sprawiedliwego partycypowania w wartości dodanej, do poprawy dochodowości i jej stabilizacji.

Plan dla wsi

Większe dofinansowanie do paliwa rolniczego

W celu zmniejszenia kosztów w gospodarstwach rolnych, zwiększone zostanie wsparcie finansowe do zakupu paliwa rolniczego zużywanego przy uprawie pól i hodowli bydła.

Utworzenie Narodowego Holdingu Spożywczego

Dla stabilizacji rynków rolnych utworzony zostanie Narodowy Holding Spożywczy, który będzie alternatywą dla firm przejętych w ramach prywatyzacji na początku okresu transformacji. Zapewniony zostanie organizacyjny i właścicielski udział rolników – producentów rolnych w firmach Holdingu.

Większa sprzedaż bezpośrednia i rolniczy handel detaliczny

Zapewnienie rolnikom, szczególnie z mniejszych gospodarstw, bezpośredniego udziału w rynku konsumenckim poprzez rozszerzenie sprzedaży detalicznej i rolniczego handlu detalicznego.

Zdrowa polska żywność

Zwiększona zostanie pomoc w rozwoju produkcji żywności wysokiej jakości, szczególnie ekologicznej, tradycyjnej i regionalnej, która ma stać się rozpoznawalnym znakiem polskiego rolnictwa. Wprowadzone zostanie oznakowanie produktów wolnych od GMO.

Wsparcie rolnictwa na terenach górskich

W celu lepszego wykorzystania użytków zielonych nastąpi wsparcie hodowli bydła mięsnego, kóz i owiec. Dla terenów górskich wdrożona zostanie specjalna polityka.

Przeciw suszy

Przeciwdziałając suszy i innym zmianom klimatycznym wdrożony zostanie program poprawy żyzności gleb, w tym wapnowania, oraz zwiększona zostanie retencja wód wraz z wprowadzeniem systemu nawodnień w rolnictwie.

Polskie pasze

W celu zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego Polski oraz wsparcia ochrony gleb, białko paszowe z zagranicy będzie sukcesywnie zastępowane białkiem z produkcji krajowej.

Rolnictwo dla ekologii

Podjęte zostaną działania mające na celu wsparcie wykorzystania surowców rolniczych w przemyśle oraz nastąpi rozwinięcie odnawialnych źródeł energii (OZE) w rolnictwie, które są przyjazne środowisku i akceptowane społecznie.

Pomoc dla poszkodowanych

Formy pomocy dla producentów rolnych poszkodowanych przez suszę

Producenti rolni poszkodowani w wyniku tegorocznej suszy mogą ubiegać się w ramach obowiązujących przepisów o:

- kredyt preferencyjny na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187 z późn. zm.).

Kredyt obrotowy może zostać przeznaczony na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej (kwalifikowanego materiału siewnego, nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, paliwa na cele rolnicze, inwentarza żywego). W przypadku kredytów obrotowych kredytobiorca jest obowiązany udokumentować 50% poniesionych wydatków.

Kredyt może zostać udzielony na nakłady poniesione po dniu wy-

stąpienia szkody i może być udzielony w terminie do 12 miesięcy od daty oszacowania szkód przez komisję powołaną przez wojewodę.

Oprocentowanie kredytu od dnia 8 sierpnia 2018 r. dla banku jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M powiększona o nie więcej niż 3,5 punktu procentowego, a oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę wynosić będzie 0,5% w skali roku, jeżeli w dniu wystąpienia szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych, od co najmniej jednego z ryzyk: suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny (w przypadku braku ubezpie-

czenia o połowę zmniejszana jest dopłata Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa).

Podstawowym warunkiem ubiegania się o ww. kredyt jest oszacowanie szkód przez komisję powołaną przez wojewodę w terminie do 2 miesięcy od dnia zgłoszenia przez producenta rolnego wystąpienia tych szkód.

Dopłaty do oprocentowania kredytu na wznowienie produkcji rolnej są stosowane:

- w ramach pomocy *de minimis* (tj. do wysokości równoważności 15 tys. euro w ostatnich trzech latach i kumulują się z inną pomocą *de minimis* udzieloną w tym okresie), jeżeli szkody w gospodarstwie rolnym lub produkcji roślinnej wynoszą do 30% średniej rocznej produkcji z ostatnich trzech lat;
- poza formułą *de minimis*, jeżeli szkody w gospodarstwie rolnym lub produkcji roślinnej wynoszą powy-

Kredyt obrotowy może zostać przeznaczony m.in. na zakup paliwa na cele rolnicze ...

żej 30% średniej rocznej produkcji z ostatnich trzech lat i kumulują się z inną pomocą publiczną udzieloną w związku z tymi szkodami;

- udzielenie przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika, na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, pomocy w opłaceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odroczenia terminu płatno-

zakup kwalifikowanego materiału siewnego i nawozów...

oraz zakup inwentarza żywego

ści składek i rozłożenia ich na dogodnie raty, a także umorzenie w całości lub w części bieżących składek;

- zastosowanie przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa na podstawie art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu

nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa odroczenia i rozłożenia na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz ulg w opłatach czynszu, a także umorzenia raty płatno-

ści czynszu z tytułu umów dzierżawy, na indywidualny wniosek producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody;

- udzielenie na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast ulg w podatku rolnym, na indywidualny wniosek producenta rolnego;
- udzielenie przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotacji dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych

szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem suszy powstałe na powierzchni uprawy objęty co najmniej 30% danej uprawy. Stawka pomocy na 1 ha zostanie ogłoszona przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na dwa tygodnie przed terminem naboru wniosków, który również określony będzie przez MRiRW;

- spłatę przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na rzecz banków, w których producenci rolni mają kredyty z dopłatami do ich oprocentowania stosowanymi przez Agencję, pełnego oprocentowania przez okres nie dłuższy niż 2 lata – w przypadku zawieszenia przez banki spłaty kapitału tych kredytów w takim samym okresie.

Departament Finansów

☎ 22 623 20 21

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica, archiwum MRiRW

Susza

Derogacja w zakresie zazielenienia

Na wniosek ministra Jana Krzysztofa Ardanowskiego Komisja Europejska przygotowała decyzję umożliwiającą rolnikom w Polsce skorzystanie z odstępstwa od zakazu prowadzenia produkcji na ugorach w roku 2018 w ramach zazielenienia.

Gospodarstwa dotknięte suszą mogą skorzystać z derogacji w zakresie zazielenienia

Susza jaka wystąpiła w Polsce w okresie maj-czerwiec 2018 r. spowodowała, że w wielu gospodarstwach nastąpiło znaczne pogorszenie dostępności zasobów paszowych dla zwierząt gospodarskich oraz wartości odżywczej pasz.

Decyzja umożliwi uznanie gruntów ugorowanych za odrębne uprawy w ramach dywersyfikacji upraw, nawet jeśli na takich gruntach dokonywano wypasu zwierząt lub w inny sposób były przeznaczone do celów produkcyjnych. Grunty takie będą też uznane za obszary proekologiczne EFA.

Z odstępstwa będą mogły skorzystać gospodarstwa, które zostały dotknięte suszą skutkującą stratami w zasobach paszowych dla zwierząt gospodarskich. Derogacja ma na celu umożliwienie wypasania zwierząt lub dokonywania zbioru na cele produkcyjne na ugorach z uwagi na niekorzystną sytuację.

Departament Płatności

Bezpośrednich

☎ 22 623 12 34

Zdjęcie: ©Pantherstock/ Photogenica

Kolejne zmiany w PROW 2014-2020

W celu lepszego dostosowania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020) do potrzeb jego beneficjentów, w tym rolników, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotowało kolejny pakiet zmian, który został przekazany do akceptacji Komisji Europejskiej. Modyfikacje Programu zostały opracowane w wyniku postulatów zgłaszanych przez beneficjentów PROW 2014-2020, poparte wynikami prac zespołów eksperckich, które prowadziły analizę, m.in. regulacji i procedur wdrożeniowych pod kątem ułatwienia beneficjentom korzystania z pomocy w ramach poszczególnych instrumentów wsparcia.

Decyzją wykonawczą CCI: 2014PL06RDNP001 z dnia 15 czerwca 2018 r. zatwierdzającą zmiany Programu

Rozwoju Obszarów Wiejskich dla Polski do celów wsparcia w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

oraz zmieniającą decyzję wykonawczą C (2014) 9783, Komisja Europejska zatwierdziła zmiany Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 za rok 2017. Poniżej prezentujemy najbardziej istotne, z punktu widzenia warunków dostępu do wsparcia, zmiany objęte modyfikacją PROW 2014-2020.

- Zwiększenie limitu pomocy z 300 000 zł do 500 000 zł – w przypadku rolników składających wnioski w naborze tematycznym dotyczącym wsparcia rozpoczęcia działalności gospodarczej w zakre-

sie przetwórstwa produktów rolnych w ramach typu operacji *Przetwórstwo i marketing produktów rolnych*;

- Wprowadzenie nowego rodzaju beneficjenta, tj. podmiotu, który rozpoczyna bądź prowadzi działalność przetwórczą w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD). Beneficjent niniejszego typu operacji będzie mógł otrzymać wsparcie do 100 000 zł w ramach typu operacji *Przetwórstwo i marketing produktów rolnych*;

- Rozszerzenie katalogu beneficjentów o ubezpieczonych w KRUS w pełnym zakresie na wniosek (dotychczas z mocy ustawy), w typach operacji *Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej* oraz *Restrukturyzacja małych gospodarstw*; ponadto planuje się w rozporządzeniu, dotyczącym *Restrukturyzacji małych gospodarstw*, skrócenie do 2 miesięcy wymogu ubezpieczenia w KRUS;

- Rezygnacja z kryterium ograniczającego dostęp do pomocy wyłącznie dla wnioskodawców, którzy pracują w niewielkim gospodarstwie rolnym o wielkości ekonomicznej do 15 tys. euro w typie operacji *Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej*;

- Utworzenie nowego, odrębnego obszaru wsparcia w ramach działania *Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów*, umożliwiającego wsparcie lasów prywatnych w wieku 11-60 lat, które nie przynoszą znaczących dochodów, a jednocześnie wymagają pewnych nakładów finansowych w celu utrzymania ich w dobrej kondycji;

- Wyodrębnienie nowego przedmiotu operacji w ramach działania *Współpraca*, ukierunkowanego na tworzenie i rozwój krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych, dotyczącego wsparcia wertykalnej i horyzontalnej współpracy między podmiotami uczestniczącymi w łańcuchu dostaw żywności;

Jedną ze zmian w PROW 2014-2020 jest podwyższenie do 500 tys. zł limitu pomocy w przypadku rolników rozpoczynających działalność gospodarczą w zakresie przetwórstwa produktów rolnych w ramach operacji „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych”

- Zmiana warunków dostępu do pomocy w typie operacji *Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej dla rolników*, prowadzących produkcję trzody chlewnej w związku z występowaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF). Proponuje się, aby pomoc mogła być przyznawana rolnikom prowadzącym produkcję świń na poziomie co najmniej 50 sztuk świń (dotychczas 300 sztuk). Proponuje się również rozszerzenie zakresu kosztów kwalifikowalnych o urządzenia do dezynfekcji. Zmiana dotyczy rolników na obszarze całego kraju.

Wszystkie zaakceptowane przez

Komisję Europejską zmiany zostaną wprowadzone do krajowego porządku prawnego, a następnie w oparciu o zmodyfikowane przepisy zostaną przeprowadzone nabory wniosków o przyznanie pomocy.

Szczegółowe informacje na temat terminów naborów wniosków można znaleźć na stronie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (<http://www.arimr.gov.pl/pomoc-unijna/prow-2014-2020.html>).

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich

☎ 22 623 18 42

Zdjęcia: fotolia

W ramach działania „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych...” utworzono obszar pomocy umożliwiający wsparcie lasów prywatnych w wieku 11-60 lat, wymagających nakładów finansowych w celu utrzymania ich w dobrej kondycji

Plan dla rolnictwa ekologicznego przyjęty

Kierownictwo Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przyjęło zaktualizowany *Ramowy Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2014-2020*. Jego celem jest rozwój rolnictwa ekologicznego i rynku żywności ekologicznej w Polsce. Dokument wskazuje działania, jakie powinny być podejmowane i realizowane przez MRiRW oraz jednostki podległe lub nadzorowane dla osiągnięcia tych celów.

Przyjęty dokument zakłada, że dla rozwoju rolnictwa ekologicznego konieczna jest realizacja działań w 7. obszarach, wskazanych jako cele szczegółowe. Są to:

- Zwiększenie konkurencyjności rolnictwa ekologicznego oraz wzrost podaży żywności ekologicznej na rynku;
- Rozwój przetwórstwa produktów ekologicznych;
- Dywersyfikacja oraz wzmocnienie kanałów dystrybucji produktów ekologicznych;

- Wzrost wiedzy konsumentów na temat rolnictwa ekologicznego i żywności ekologicznej;
- Podniesienie poziomu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w sektorze rolnictwa ekologicznego;
- Włączenie organów administracji rządowej i samorządowej w rozwój sektora rolnictwa ekologicznego;
- Utrzymanie wysokiego poziomu systemu kontroli i certyfikacji produktów ekologicznych.

Dokument ten został przygotowany we współpracy z Radą do spraw

Rolnictwa Ekologicznego, która została powołana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w czerwcu 2016 r., i stanowi płaszczyznę dialogu pomiędzy Ministrem a organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego i rynku żywności ekologicznej. Plan identyfikuje główne problemy z którymi borykają się producenci ekologiczni, wskazuje możliwości rozwoju, a także stanowi bazę informacji o możliwych źródłach uzyskania wsparcia do produkcji ekologicznej.

Ramowy Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2014-2020 został ujęty jako jeden z projektów strategicznych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Departament Promocji i Jakości Żywności

☎ 22 623 16 32

Zdjęcia: fotolia

Stosowanie środków ochrony roślin

Krajowy plan działania na lata 2018-2022

Krajowy plan działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin na lata 2018-2022 to wsparcie dla krajowych producentów. Przepisy te pomagają w wytwarzaniu wysokiej jakości żywności, spełniającej wysokie wymagania w zakresie bezpieczeństwa konsumenta, przy zminimalizowaniu negatywnej presji na środowisko naturalne.

Dokument został podpisany 11 lipca 2018 r. Stanowi on kontynuację *Krajowego planu działania na lata 2013-2017*. Podobnie jak poprzedni plan, nie nakłada obowiązków na rolników czy przedsiębiorców, lecz określa zadania dla jednostek administracji publicznej w zakresie ograniczania zagrożeń związanych z wykonywaniem chemicznych zabiegów ochrony roślin.

Realizacja *Krajowego planu działania na lata 2018-2022* pozwoli nie tylko na ograniczenie presji rolnictwa na środowisko naturalne

i ochronę jego zasobów, lecz także przyczyni się do zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej w Polsce żywności. Jest to niezwykle istotne zarówno w kontekście ochrony rodzimych konsumentów, jak i realizowanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi intensywnych działań na rzecz pozyskiwania nowych rynków zbytu.

■ Niechemiczne metody oraz ochrona owadów zapylających i środowiska wodnego

W dokumencie przyjęto, że kluczowym celem dla Polski będzie, podobnie jak w latach 2013-2017,

upowszechnianie ogólnych zasad integrowanej ochrony roślin. Wdrożenie zasad integrowanej ochrony roślin, w szczególności przez promowanie niechemicznych metod ochrony, prowadzi bowiem do zmniejszenia zależności produkcji roślinnej od preparatów chemicznych i w efekcie ogranicza ryzyko związane z ich użyciem – zarówno dla konsumentów produktów rolnych, osób wykonujących zabiegi, jak i środowiska, a w szczególności środowiska wodnego oraz owadów zapylających.

Opracowanie nowego *Krajowego planu działania* poprzedziła szczegółowa analiza stopnia realizacji celów dokumentu przyjętego na lata 2013-2017. Podkreślenia wymaga, że zadania ujęte w tym dokumencie były konsekwentnie realizowane, co znalazło odzwierciedlenie w wartościach mierników

Zmodyfikowany został system obowiązkowych badań sprawności technicznej sprzętu przeznaczanego do stosowania środków ochrony roślin – badaniami objęty został także sprzęt agrolotniczy

przyjętych dla jego ewaluacji. Według danych Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w latach 2014-2017 od 67,3% do 97,2% użytkowników profesjonalnych środków ochrony roślin stosowało poszczególne wymogi integrowanej ochrony roślin. Także poziom pozostałości środków ochrony roślin w żywności pochodzenia zwierzęcego i roślinnego kształtował się na niskim poziomie, potwierdzając bezpieczeństwo tej żywności dla konsumenta.

Cele *Krajowego planu działania* zostały w dużej mierze osiągnięte dzięki realizacji takich działań, jak:

- upowszechnianie zasad integrowanej ochrony roślin, w tym w szczególności przez:

- ✓ utworzenie internetowej Platformy Sygnalizacji Agrofagów, stanowiącej płaszczyznę i narzędzie wymiany doświadczeń oraz transferu wiedzy pomiędzy nauką a praktyką,
- ✓ udostępnianie producentom rolnym i doradcom narzędzi niezbędnych do realizacji wymagań integrowanej ochrony roślin, takich jak metodyki integrowanej ochrony poszczególnych upraw (łącznie przygotowano metodyki dla 69 upraw), systemy wspomagania decyzji w ochronie roślin, poradniki sygnalizatora, programy integrowanej ochrony roślin, wyniki porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego,
- ✓ promowanie systemu integrowanej produkcji roślin – dobrowolnego systemu jakości i certyfikacji żywności, bazującego na zasadach integrowanej ochrony roślin,
- ✓ organizację specjalistycznych szkoleń dla producentów rolnych (dla ponad 55 tys. osób) oraz doradców (dla około 1400 osób),
- ✓ dystrybucję materiałów informacyjnych – łącznie przygotowano 147 tys. ulotek oraz 29 tys. plakatów,
- ✓ modyfikację programów nauczania w szkołach rolniczych;

- modyfikację systemu obowiązkowych szkoleń dla osób stosujących środki ochrony roślin, dystrybutorów tych preparatów oraz doradców a także systemu obowiązkowych badań sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin – badaniami został objęty, obok opryskiwaczy polowych i sadowniczych, także pozostały sprzęt przeznaczony do ochrony roślin, w tym sprzęt agrolotniczy oraz sprzęt wykorzystywany w kolejnictwie;

- intensywne działania informacyjne na temat bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin, w tym w szczególności dla owadów zapylających;

- zapewnienie ochrony uprawom małoobszarowym – wydanych zostało 155 decyzji rozszerzających zakres zezwoleń dla środków ochrony roślin na zastosowania małoobszarowe, o które wniosowały branżowe organizacje i grupy producentów, instytuty badawcze oraz producenci środków ochrony roślin;

- zapewnienie efektywnego nadzoru nad obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin – Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa co roku przeprowadzała około 6 tys. kontroli obrotu środkami ochrony roślin oraz ok. 23 tys. kontroli stosowania tych preparatów, w ramach których były wykonywane badania ich pozostałości w płodach rolnych (około 2800 próbek rocznie). Prowadzona była również:

- ✓ kontrola skażenia żywności pochodzenia roślinnego środkami ochrony roślin w obrocie,
- ✓ kontrola skażenia pasz środkami ochrony roślin,
- ✓ kontrola skażenia żywności pochodzenia zwierzęcego środkami ochrony roślin,
- ✓ monitoring wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- ✓ monitoring wód powierzchniowych,

wych, podziemnych i osadów dennych;

- opracowanie i udostępnienie poradników dobrej praktyki ochrony roślin, obejmujących takie zagadnienia jak bezpieczeństwo i higiena pracy podczas stosowania środków ochrony roślin, ochrona zapyłaczy, zasady mieszania i łącznego stosowania agrochemikaliów, kalibracja opryskiwaczy.

Doskonalony będzie system szkoleń z zakresu ochrony roślin, w tym poprzez opracowanie jednolitych materiałów dydaktycznych. Rozwijany będzie monitoring zatruć ludzi oraz pszczoł środkami ochrony roślin. Prowadzone będą także działania na rzecz zapewnienia efektywnej ochrony upraw małoobszarowych oraz ekologicznych.

Krajowy plan działania będzie realizowany we współpracy z instytutami naukowo-badawczymi, Ośrodkami Doradztwa Rolniczego, a także służbami podległymi Ministerstwu Zdrowia oraz Ministrowi Środowiska. Plan ten koresponduje także z innymi dokumentami strategicznymi opracowanymi przez Ministerstwo, w tym na rzecz ochrony zapyłaczy i rozwoju rolnictwa ekologicznego.

Realizacja *Krajowego planu działania na lata 2018-2022* pozwoli nie tylko na ograniczenie presji rolnictwa na środowisko naturalne i ochronę jego zasobów, ale także przyczyni się do zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej w Polsce żywności. Jest to niezwykle istotne zarówno w kontekście ochrony rodzimych konsumentów, jak i realizowanych przez Ministerstwo intensywnych działań na rzecz pozyskiwania nowych rynków zbytu.

Program azotanowy

Wymagania środowiskowe dla ochrony wód przed azotanami pochodzenia rolniczego

Nowa ustawa Prawo wodne, w miejsce dotychczasowego wyznaczania obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego, wprowadziła dla prowadzących produkcję rolną, w tym działły specjalne produkcji rolnej oraz działalność, w ramach której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy, obowiązek realizowania tzw. programu azotanowego.

Wymagania programu azotanowego obowiązują na obszarze całego kraju od 26 lipca 2018 r. Wyjątek stanowią przepisy dotyczące obowiązku sporządzenia planu nawożenia azotem, które zaczną obowiązywać 1 stycznia 2019 r. oraz przepisy dotyczące obowiązku dostosowania powierzchni lub pojemności miejsc do przechowywania nawozów naturalnych do wymogów określonych w programie, które zaczną obowiązywać 31 grudnia 2021 r. dla podmiotów prowadzących chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie większej niż 210 DJP. Podmioty prowadzące chów lub hodowlę zwierząt w liczbie mniejszej lub równiej 210 DJP będą miały czas do końca 2024 r., żeby dostosować się do wymogów programu azotanowego.

Wymagania programu azotanowego obecnie obejmują między innymi posiadanie: odpowiednich miejsc do przechowywania stałych

i płynnych nawozów naturalnych, infrastruktury do składowania i przechowywania kiszzonek, ewidencji zabiegów agrotechnicznych związanych z nawożeniem azotem, czy też planów nawożenia azotem albo obliczenia maksymalnych dawek azotu.

Oczekiwano efektem programu azotanowego jest osiągnięcie dobrego stanu wód poprzez dostosowanie praktyk rolniczych do rosnących wymagań środowiskowych wynikających z obowiązków Polski jako państwa członkowskiego w za-

z wdrożeniem programu azotanowego, poprzez instrumenty zwrotne, zgodnie z regulacjami dotyczącymi pomocy publicznej, przede wszystkim ze środków Narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki oraz uzupełniająco ze środków PROW 2014-2020 w wysokości 157,8 mln zł. Uruchomienie ww. pomocy powinno nastąpić jeszcze w 2018 r.

W ramach PROW 2014-2020 przewidziana jest realizacja instrumentu, który pozwoli na ukierunkowanie pomocy na doposażenie gospodarstw, w których jest prowadzona produkcja zwierzęca, w płyty lub zbiorniki do przechowywania nawozów naturalnych lub pasz soczystych oraz na zakup nowych maszyn i urządzeń do aplikowania nawozów naturalnych. Pomoc będzie przyznawana w formie refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji. Poziom refundacji wyniesie 50% kosztów kwalifikowalnych (60% w przypadku młodych rolników). Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne wyniesie do 100 tys. zł. Nabór wniosków w ramach ww. operacji planowany jest w grudniu 2018 r.

W ramach PROW 2014-2020 przewidziano wsparcie na zakup nowych maszyn i urządzeń do aplikowania nawozów naturalnych

kresie wdrażania dyrektywy z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi i przez azotany pochodzenia rolniczego (91/676/EWG).

Pomoc dla gospodarstw w związku z wdrożeniem działań inwestycyjnych programu azotanowego szacowana jest na ok. 1,3 mld zł.

W nowej ustawie Prawo wodne Rząd RP przewidział potrzebę finansowania przedsięwzięć związanych

z wdrożeniem programu azotanowego, poprzez instrumenty zwrotne, zgodnie z regulacjami dotyczącymi pomocy publicznej, przede wszystkim ze środków Narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki oraz uzupełniająco ze środków PROW 2014-2020 w wysokości 157,8 mln zł. Uruchomienie ww. pomocy powinno nastąpić jeszcze w 2018 r.

Departament Hodowli i Ochrony Roślin

☎ 22 623 21 51

Zdjęcie: fotolia

Przeciw nieuczciwej konkurencji

Będą zmiany m.in. w przepisach o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych

W związku z doniesieniami o nasilającym się procederze przepakowywania ziemniaków i warzyw sprowadzanych z zagranicy i sprzedawania ich jako polskich, w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjęto prace nad zmianą przepisów dotyczących kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w tym świeżych owoców i warzyw oraz kar wymierzanych za naruszenia w tym zakresie.

Zmiany obejmują również wzmocnienie nadzoru nad produkcją i obrotem na terenie Polski roślin i produktów roślinnych szczególnie podatnych na porażenie przez organizmy kwarentanowe i wprowadzenie odpowiednich sankcji karnych zapewniających poprawę bezpieczeństwa fitosanitarnego Polski.

W projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia efektywności prowadzonych działań kontrolnych w zakresie niektórych rynków rolnych zaproponowano zmiany w czterech ustawach:

- ustawie z 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. 2017 r. poz. 2212, z późn. zm.);
- ustawie z 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2138, z późn. zm.);
- ustawie z 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2016 r. poz. 58, z późn. zm.);
- ustawie z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646).

Zmiany w ustawie z 21 grudnia

2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, dotyczą przede wszystkim, wprowadzenia nowego przepisu, ustanawiającego obowiązek posiadania przez poszczególne podmioty uczestniczące

nie go od innych artykułów rolno-spożywczych, w czasie posiadania przez dany podmiot tego artykułu. Podkreślić należy, iż proponowane przepisy dotyczą wskazanej w przepisach ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych i funkcjonującej definicji „producenta”, która obejmuje nie tylko wytwórców czy importerów, ale także paczkujących oraz inne podmioty wprowadzające do obrotu żywność, w tym także sprzedawców detalicznych, zatem ww. obowiązki dotyczą zapewnienia i do-

W związku z doniesieniami o nasilającym się procederze przepakowywania ziemniaków i warzyw sprowadzanych z zagranicy i sprzedawania ich jako polskich, w MRiRW podjęto prace nad zmianą przepisów dotyczących kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych

w obrocie danym artykułem rolno-spożywczym informacji odnoszących się do nazwy tego artykułu oraz innych danych umożliwiających jego identyfikację i odróżnie-

starczenia informacji przez wszystkie te podmioty. Proponowane przepisy doprecyzowują obowiązujące wymagania prawa żywnościowego (art. 18 rozporządzenia (WE)

nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z 28 stycznia 2002 r. *ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności* (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.), które stanowią m. in., iż podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze powinny móc zidentyfikować każdą osobę, która dostarczyła im środek spożywczy, a także utworzyć systemy i procedury identyfikacji innych przedsiębiorstw, którym dostarczyły swoje produkty. W tym celu podmioty te powinny utworzyć systemy i procedury umożliwiające przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz. W dotychczasowym porządku prawnym nie przewidziano konsekwencji nieprzekazywania informacji do kolejnych podmiotów, które dyscyplinowałyby wszystkie podmioty do stworzenia systemu identyfikacji artykułów rolno-spożywczych będących w ich posiadaniu. Wprowadzenie przepisu doprecyzowującego konieczność identyfikacji, wraz z przewidywaną karą za brak tej identyfikacji, ma na celu zmianę istniejącej sytuacji. Kara dla podmiotów, które nie wykonują obowiązków, o których mowa, może wynieść do trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający rok nałożenia kary i nie może być mniejsza niż 200 zł.

Zmiany w ustawie o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych dotyczą również wzmocnienia nadzoru nad działalnością osób wpisanych do rejestru rzeczoznawców (m. in. klasyfikatorów tusz zwierząt rzeźnych, owoców i warzyw oraz rzeczoznawców pobierających próbki artykułów rolno-spożywczych do badań). Ponadto proponuje się zmiany mające na celu

usprawnienie przeprowadzania kontroli, tj. zapewnienie odpowiednich warunków pracy inspektorów i umożliwienie im sporządzania kserokopii, odpisów i wydruków dokumentów związanych z przedmiotem kontroli.

Wprowadzane projektowaną ustawą propozycje zmian do ustawy z 18 grudnia 2003 r. o *ochronie roślin*, a w praktyce do zmieniającej ją ustawy o *zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw*, która jest obecnie procedowana w Sejmie RP (druk sejmowy nr 2552) oraz ustawy z 6 marca 2018 r. *Prawo przedsiębiorców* są odpowiedzią Ministerstwa na zgłaszane przez stowarzyszenia i organizacje zrzeszające producentów rolnych sygnały, wskazujące na potencjalne nieprawidłowości

zagrożenie dla polskich upraw. Ponadto producenci rolni wskazywali na przypadki fałszowania przez przedsiębiorców prowadzących obrót roślinami i produktami roślinnymi pochodzenia oferowanych produktów. W odpowiedzi na postulaty środowiska rolniczego Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił do służb nadzorujących obrót towarami rolno-spożywczymi w Polsce o zintensyfikowanie działań kontrolnych w tym zakresie. W ich wyniku stwierdzono porażenie ziemniaków pochodzących z Egiptu przez bakterię kwarantannową *Ralstonia solanacearum*. W konsekwencji Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął działania na forum Unii Europejskiej na rzecz ograniczenia importu ziemniaków z tego kraju.

Podniesiona zostanie wysokość kar stosowanych za wprowadzanie do obrotu owoców i warzyw niespełniających wymagań jakości handlowej, w tym szczególnie w odniesieniu do wymogu wskazania państwa pochodzenia

w handlu produktami rolno-spożywczymi pochodzącymi z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz z państw trzecich. Według informacji przekazywanych przez organizacje branżowe rolników, wprowadzane do Polski towary mogą być źródłem organizmów szkodliwych, w tym organizmów kwarantannowych, stanowiących istotne

Równolegle Minister zdecydował o wprowadzeniu rozwiązań prawnych, które dodatkowo zabezpieczą producentów rolnych przed ewentualną nieuczciwą konkurencją. W projektowanej ustawie zwiększono kary dla przedsiębiorców, którzy nie zapewniają pełnej i właściwej identyfikacji pochodzenia wprowadzanych na rynek towa-

rów. Kary te, dostosowane do skali stwierdzanych nieprawidłowości, mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa fitosanitarnego Polski, zabezpieczenie kraju przed rozprzestrzenianiem się organizmów kwarentanowych oraz poprawę konkurencyjności polskiej żywności pochodzenia roślinnego.

Z uwagi na fakt, że kwestie jakości handlowej większości owoców i warzyw są określone w przepisach Unii Europejskiej regulujących wspólną organizację rynków produktów rolnych, przepisy dotyczące nadzoru i kar w tym zakresie są uregulowane w ustawie z 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu. Zgodnie z tą ustawą, wojewódzki inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (JHARS) przeprowadza kontrole na wszystkich etapach wprowadzania do obrotu, z wyjątkiem punktów detalicznej sprzedaży konsumentowi końcowemu, gdzie kontrole przeprowadza wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej. Zmiany zaproponowane w tej ustawie dotyczą usprawnienia kontroli przeprowadzanych przez inspektorów JHARS poprzez uwzględnienie możliwości przeprowadzania przez nich działań kontrolnych na podstawie okresowego imiennego upoważnienia. W imiennym okresowym upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli określa się zakres przedmiotowy kontroli, nie jest natomiast konieczne wpisanie danych handlowca. Wykorzystanie tego upoważnienia pozwoli na przeprowadzenie kontroli u handlowców np. sprzedających owoce i warzywa na rynkach hurtowych, których dane nie mogły być znane inspektorowi przed przystąpieniem do kontroli. Pozwoli także na usprawnienie kontroli granicznych owoców lub warzyw w sytuacji dużej liczby zgłoszeń w krótkim okresie czasu, co

jest istotne z uwagi na nietrwałość tych produktów. Analogiczne rozwiązanie zostało zaproponowane w ustawie o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w odniesieniu do owoców i warzyw nieobjętych regulacjami UE, np. ziemniaków, bananów.

W nowej ustawie wprowadzono rozwiązania prawne zabezpieczające producentów rolnych przed ewentualną nieuczciwą konkurencją

Ponadto, zdecydowano podnieść wysokość kar stosowanych za wprowadzanie do obrotu owoców i warzyw niespełniających wymagań jakości handlowej, w tym szczególnie w odniesieniu do wymogu wskazania państwa pochodzenia, a także za uniemożliwianie lub utrudnianie przeprowadzania kontroli. Dotychczas za naruszenia w tym zakresie nakładana była kara grzywny w wysokości do 500 zł. W projekcie przewidziano wprowadzenie znacznie wyższych kar pieniężnych, na wzór kar stosowanych za naruszenia względem pozostałych artykułów spożywczych, wynikających z ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, nawet do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby być uzyskana, przez wprowadzenie tych artykułów do obrotu. Kara pieniężna będzie groziła również za odmowę okazania kontrolu-

jącemu dokumentów towarzyszących danej partii towaru lub zamieszczenie w nich informacji niezgodnie z wymaganiami wynikającymi wprost z przepisów Unii lub nieprawdziwych. Kary pieniężne, inaczej niż kary grzywny, będą wymierzane w drodze decyzji admini-

stracyjnej i wpłacane na rachunek właściwego wojewódzkiego inspektoratu Inspekcji JHARS lub Inspekcji Handlowej.

Niezależnie od zmian wymienionych powyżej, na wniosek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zaproponowano wskazanie, że w przypadku zbiegu naruszeń popełnionych względem jakości handlowej owoców i warzyw na podstawie ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, ustawy o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz ustawy o rolnictwie ekologicznym, stosowane były kary pieniężne zaproponowane w ustawie o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu.

Departament Rynków Rolnych

☎ 22 623 18 45

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock / Photogenica

Wyższe odszkodowania

z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej

17 maja 2018 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 12 kwietnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wysokości jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej oraz zasiłku chorobowego (Dz. U. z 2018 r., poz. 827).

Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia, nastąpiło zwiększenie kwoty jednorazowego odszkodowania z tytułu

wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej z 700 zł do 809 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego

uszczerbku na zdrowiu. Jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej jest świadczeniem przysługującym z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego, które finansowane jest z Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników.

Jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej zostało podwyższone do 809 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu

niem przysługującym z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego, które finansowane jest z Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników.

Departament
Spraw Społecznych
i Oświaty Rolniczej
22 623 15 75

Zdjęcie: fotolia

Umowa o pomocy przy zbiorach

Praktyczne wskazówki

W związku z wejściem w życie 18 maja 2018 r. ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 858), rolnicy/producenci owoców, warzyw, chmielu, tytoniu, ziół lub roślin zielarskich, mogą zawierać z osobami świadczącymi pomoc przy zbiorach umowy o pomocy przy zbiorach. Przykładowy wzór umowy jest m.in. dostępny na stronie KRUS.

■ Kto może być pomocnikiem rolnika

Pomocnik to pełnoletnia osoba świadcząca odpłatnie pomoc rolnikowi przy zbiorach chmielu, owoców i warzyw, tytoniu, ziół i roślin zielarskich na podstawie umowy o pomocy przy zbiorach. Pomocnikiem może być:

- obywatel Polski,
- cudzoziemiec uprawniony do wykonywania pracy na terenie Polski czy też zwolniony na podstawie przepisów szczególnych z obowiąz-

ku posiadania zezwolenia na pracę.

■ Elementy umowy o pomocy przy zbiorach

Umowa o pomocy przy zbiorach powinna być zawarta na piśmie przed rozpoczęciem świadczenia pomocy. Powinna określać miejsce świadczenia pomocy, okres wykonywania pomocy oraz jej zakres. Pomoc przy zbiorach obejmuje następujące czynności:

- zbieranie chmielu, owoców, wa-

rzyw, tytoniu, ziół lub roślin zielarskich,

- usuwanie zbędnych części roślin,
- klasyfikowanie lub sortowanie zebranych lub zebranych: chmielu, owoców, warzyw, tytoniu, ziół lub roślin zielarskich, lub wykonywanie innych czynności mających na celu przygotowanie wymienionych zbiorów do transportu, przechowywania lub sprzedaży lub związanych z pielęgnowaniem i poprawą jakości plonów.

Łączny czas świadczenia przez pomocnika pomocy na podstawie zawartych umów (jednej lub kilku, z jednym lub kilkoma rolnikami) nie może przekroczyć 180 dni w danym roku kalendarzowym. Przed zawarciem umowy, rolnik powinien uzyskać od pomocnika oświadczenie o liczbie dni dotychczasowego świadczenia przez niego pomocy w danym roku kalendarzowym, na podstawie umów o pomocy przy zbiorach zawartych z innymi rolnikami.

■ Ochrona pomocnika

Pomocnikowi przysługuje ochrona:

- z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego w zakresie ograniczonym do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej oraz
- z ubezpieczenia zdrowotnego.

■ Zgłoszenie do ubezpieczenia

Rolnik, w którego gospodarstwie pomocnik będzie świadczył odpłatnie pomoc przy zbiorze chmielu, owoców i warzyw, tytoniu, ziół i roślin zielarskich, musi zgłosić pomocnika do obu ubezpieczeń w KRUS w ciągu 7 dni od dnia zawarcia umowy, lecz nie później niż przed upływem okresu, na który została ona zawarta. Zgłoszenia pomocnika do ubezpieczeń dokonuje się na opracowanych przez KRUS formularzach zgłoszeniowych, dostępnych na stronie internetowej

Kasy oraz w jednostkach organizacyjnych KRUS.

Formularz zgłoszeniowy można złożyć w KRUS osobiście, przelać do KRUS za pośrednictwem operatora pocztowego, a także za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej ePUAP.

■ Zakres obowiązkowych ubezpieczeń pomocnika rolnika w KRUS

- Ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie przysługuje pomocnikowi w zakresie ograniczonym jedynie do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej.

rolników, a ustaje z dniem rozwiązania lub wygaśnięcia umowy o pomocy przy zbiorach.

Rolnik jest zobowiązany do samodzielnego wyliczenia składek i ich terminowego opłacenia, bez wezwania ze strony KRUS. Szczegółowy sposób ustalania wymiaru składki dziennej na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz tabela z wyliczoną wysokością składek dziennych oraz wysokością składki na ubezpieczenie zdrowotne w danym miesiącu dostępna jest na stronie internetowej KRUS. Składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i ma-

Łączny czas świadczenia przez pomocnika pomocy na podstawie zawartych umów nie może przekroczyć 180 dni w danym roku kalendarzowym

Obowiązek ubezpieczenia pomocnika rolnika powstaje od dnia oznaczonego w umowie o pomocy przy zbiorach jako dzień rozpoczęcia świadczenia pomocy, a jeśli taki dzień nie zostanie wskazany obowiązek ubezpieczenia powstaje od dnia zawarcia umowy, a ustaje od dnia następującego po dniu, w którym pomocnik zaprzestał świadczenia pomocy wykonywanej na podstawie zawartej umowy z rolnikiem.

Ubezpieczenie zdrowotne – obowiązek ubezpieczenia pomocnika rolnika powstaje od dnia zgłoszenia do ubezpieczenia w trybie przepisów o ubezpieczeniu społecznym

ciężkiego oraz na ubezpieczenie zdrowotne za pomocnika rolnika, za dany miesiąc, rolnik zobowiązany jest opłacić w terminie do 15 dnia następnego miesiąca.

Szczegółowe informacje w zakresie obejmowania ubezpieczeniami w KRUS pomocnika rolnika dostępne są na stronie internetowej KRUS. Wyjaśnień w tym zakresie udzielają również jednostki organizacyjne KRUS.

Departament Spraw Społecznych

i Oświaty Rolniczej

☎ 22 623 15 75

Zdjęcie: fotolia

WPR na lata 2021-2027

Propozycje prawne Komisji Europejskiej

1 czerwca br. Komisja Europejska opublikowała pakiet propozycji legislacyjnych, dotyczących wspólnej polityki rolnej dla okresu 2021-2027, otwierając tym formalny proces dyskusji nad przepisami prawnymi dotyczącymi przyszłego kształtu tej polityki. Jest to kolejny etap prac, po opublikowanym 2 maja br. pakiecie dokumentów dotyczących kształtu wieloletnich ram finansowych (WRF).

W pakiecie dotyczącym reformy WPR przygotowane zostały trzy projekty aktów prawnych:

- Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz

Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 [COM (2018) 392].

- Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 [COM (2018) 393].

- Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina, (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i (UE) nr 229/2013 ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego [COM (2018) 394].

KE proponuje dziewięć szczegółowych ogólnoeuropejskich celów dla przyszłej WPR:

- wsparcie dochodów i odporności gospodarstw rolnych na całym terytorium UE w celu wsparcia bezpieczeństwa żywnościowego;
- zwiększenie konkurencyjności i orientacji rynkowej;

jak zamierzają to zrobić w kompleksowym planie strategicznym WPR. Realizacja celów mierzona będzie poprzez odpowiednie wskaźniki monitorowania. Postęp w realizacji tych celów końcowych będzie oceniany

Szczegóły propozycji KE

■ Plany strategiczne

Plany strategiczne będą kluczowym elementem nowego sposobu wdrażania WPR. Każde państwo członkowskie będzie przygotowywać kompleksowy plan wsparcia, w którym zaprogramowane będzie wdrożenie instrumentów obu filarów WPR: płatności bezpośrednich, tzw. programów sektorowych (przeniesionych ze wspólnej organizacji rynków, np. wsparcie sektora owoców i warzyw, sektora pszczelarstwa) oraz instrumentów rozwoju obszarów wiejskich. Każdy plan strategiczny ma obejmować: ocenę potrzeb, strategię interwencji, opis elementów wspólnych dla kilku interwencji, opis płatności bezpośrednich i interwencji dotyczących rozwoju obszarów wiejskich określonych w strategii, opis programów sektorowych i ich interwencje, plan finansowy, opis struktur zarządzania i koordynacji, ocenę uwarunkowań ex-ante. Każdy plan zawierać ma też opis elementów

1 czerwca br. Komisja Europejska opublikowała pakiet propozycji legislacyjnych, dotyczących WPR na lata 2021-2027, otwierając tym formalny proces dyskusji nad przepisami prawnymi dotyczącymi przyszłego kształtu tej polityki

- poprawę pozycji rolników w łańcuchu wartości;
- przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowanie się do niej;
- wspieranie zrównoważonego rozwoju i wydajnego zarządzania zasobami naturalnymi;
- ochronę przyrody i krajobrazu;
- przyciąganie nowych rolników i ułatwienie ich działalności oraz odnowa pokoleniowa;
- promowanie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego oraz rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki;
- uwzględnienie oczekiwań społecznych w zakresie żywności i zdrowia.

Zaproponowana przez KE reforma WPR po 2020 r. odchodzi od podejścia opartego na przestrzeganiu zasad i wymogów, a przesuwając nacisk na efektywność i realizację celów. Państwa członkowskie będą musiały dopasować instrumenty do swych uwarunkowań, określając

na poziomie państwa członkowskiego i weryfikowany przez KE w ramach nowej formuły rocznego monitorowania i przeglądu. Wprowa-

Wśród dziewięciu szczegółowych ogólnoeuropejskich celów dla przyszłej WPR znalazło się przyciąganie nowych rolników i odnowa pokoleniowa wsi...

dzenie tego tzw. nowego modelu wdrażania WPR ma w założeniu uprościć procedury i zmniejszyć obciążenia administracyjne.

zapewniających uproszczenie i zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla końcowych beneficjentów. Plan uzupełniać mają załącz-

niki dotyczące oceny ex-ante i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ), analizy SWOT, podsumowania wyników konsultacji z partnerami społecznymi, orientacyjnego planu oceny, dodatkowego finansowania krajowego. Plany obejmować też mają definicje: działalności rolniczej, użytków rolnych, kwalifikujących się hektarów, młodych rolników i tzw. „osób faktycznie prowadzących działalność rolniczą”.

■ Płatności bezpośrednie

KE proponuje następujące rodzaje płatności bezpośrednich: podstawowe wsparcie dochodu¹ (w przypadku małych gospodarstw państwo członkowskie będzie mogło zdecydować o przyznawaniu płatności ryczałtowych), uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodu², uzupełniające wsparcie dochodu dla młodych rolników³, dobrowolne systemy na rzecz klimatu i środowiska („ekoprogramy”)⁴ oraz dobrowolne wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji⁵.

■ Konwergencja płatności bezpośrednich

Przedstawiona przez KE kontynuacja wyrównywania stawek płatności bezpośrednich (tzw. konwergencja zewnętrzna) oparta jest na dotychczasowym podejściu, z uwzględnieniem powierzchni użytków rolnych, jako głównym kryterium podziału płatności między państwa członkowskie. KE proponuje podniesienie stawek w państwach mających płatności niższe niż 90% średniej stawki UE, przez zmniejszenie o połowę różnicy pomiędzy ich stawką a 90% średniej.

■ Obowiązkowe ograniczenie (*capping*) płatności bezpośrednich na beneficjenta

Mechanizm stopniowej redukcji dla kwot płatności bezpośrednich powyżej 60 tys. euro, obliczany

po uwzględnieniu kosztów zatrudnienia ponoszonych przez rolnika. Kwoty powyżej 100 tys. euro nie będą wypłacane. Kwoty uzyskane w wyniku zastosowania *cappingu* mają być wykorzystane w tym sa-

... oraz poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości

mym p. cz. na płatność redystrybucyjną, na inne płatności niezwiązane z produkcją i ewentualnie na wybrane działania II filara. Przy wyliczaniu podstawy płatności objętych redukcją odliczane będą wydatki na wynagrodzenia (oraz koszty równoważne) związane z działalnością rolniczą, natomiast kwoty uzyskane w wyniku zastosowania redukcji byłyby wykorzystane na płatność redystrybucyjną.

■ Próg dla pomocy związanej z produkcją

Co do zasady, na wsparcie związane z produkcją można będzie przeznaczyć do 10% koperty krajowej (z opcją zwiększenia maksymalnie o 2 punkty procentowe pod warunkiem przeznaczenia tego zwiększenia na wsparcie uprawy roślin wysokobiałkowych). Płatności związane z produkcją mogą zostać przyznane do określonych sektorów: zboża, nasiona oleiste, rośliny strączkowe, len, konopie, ryż, orze-

chy, ziemniak skrobiowy, mleko i przetwory mleczne, nasiona, mięso baranie/kozie, wołowina/cielęcina, oliwa z oliwek, jedwabniki, susz paszowy, chmiel, burak cukrowy, trzcina cukrowa i cykoria, owo-

ce i warzywa oraz zagajniki o krótkiej rotacji oraz inne uprawy niepożywcze, z wyłączeniem drzew, stosowane do wytwarzania produktów, które mogą zastępować materiały kopalne. Roczna płatność na hektar lub zwierzę może być przyznana wyłącznie tym sektorom, które są szczególnie ważne ze względów ekonomicznych, społecznych lub środowiskowych i znajdują się w trudnej sytuacji lub borykają się z trudnościami.

■ Płatności redystrybucyjne

Rozwiązanie to ma zapewnić redystrybucję wsparcia z gospodarstw większych do gospodarstw mniejszych lub średnich. Płatności będą miały formę rocznej płatności niezwiązanej z wielkością produkcji. Elastyczność dla p. cz. polegać będzie na ustalaniu wielkości kwoty na hektar, jak również maksymalnej liczby hektarów na rolnika, za które wypłacane będzie wsparcie redy-

strybucyjne. Kwota przyznana na hektar nie może przekroczyć średniej krajowej kwoty płatności bezpośrednich na hektar.

■ **Odnowa pokoleniowa**

W ramach I filaru zaproponowano dodatkowe, dobrowolne wsparcie dla młodych rolników, którzy rozpoczynają działalność. Wsparcie ma mieć postać rocznej płatności powierzchniowej niezwiązanej z wielkością produkcji i będzie przyznawane rolnikom, którzy są uprawnieni do otrzymania płatności podstawowej. Państwu członkowskiemu przyznaje się elastyczność w zakresie definiowania kryteriów kwalifikowalności, jednakże definicja młodego rolnika powinna zawierać:

- ✓ maksymalny limit wieku – nie więcej niż 40 lat,
- ✓ warunki odnoszące się do bycia kierującym gospodarstwem oraz
- ✓ wymagania odnośnie szkoleń lub posiadanych odpowiednich umiejętności.

W ramach I filaru zaproponowano dodatkowe, dobrowolne wsparcie dla młodych rolników rozpoczynających działalność

Łącznie z II filarem na wsparcie wymiany pokoleń musi zostać przeznaczona kwota odpowiadająca co najmniej 2% środków I filara.

■ **Zmodernizowana struktura działań środowiskowych**

W celu uproszczenia, KE proponuje odejście od obecnego kształtu

Ochrona przyrody i krajobrazu również znalazła się wśród ogólnoeuropejskich celów przyszłej WPR

rozwiązań prośrodowiskowych w płatnościach bezpośrednich, tj. zasady wzajemnej zgodności i za-

dzania (*Statutory Management Requirements – SMR*) i normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (*GAEC*) w odniesieniu

do klimatu i środowiska, zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt. Ponadto, KE proponuje obowiązkowe dla p. cz. systemy na rzecz klimatu i środowiska (tzw. ekoprogramy), które obejmują zobowiązania wykraczające poza warunkowość, obowiązkowe normy i minimalne wymagania dotyczące stosowania nawozów i środków ochrony roślin, dobrostan zwierząt, a także inne obowiązkowe wymogi ustanowione przez prawo krajowe i unijne. Płatności mają mieć formę rocznej kwoty na hektar. Nowe propozycje mają być bardziej zintegrowane i spójne.

■ **Narzędzia zarządzania ryzykiem**

Wsparcie w zarządzaniu ryzykiem produkcyjnym i rynkowym związanymi z działalnością rolniczą udzielane ma być na dopłaty do składek na programy ubezpieczeniowe oraz wkłady finansowe do funduszy wzajemnych, w tym na administracyjne

koszty utworzenia. W ramach krajowych planów strategicznych określone zostaną rodzaje i zakres kwalifikujących się programów ubezpieczeniowych i funduszy wzajemnych, metodologia obliczania strat i limity strat uruchamiające wypłatę odszkodowań oraz zasady dotyczące tworzenia i zarządzania funduszami inwestycyjnymi. Instrumenty zarządzania ryzykiem, w tym instrumenty stabilizacji dochodów i ubezpieczenia rolnicze, będą zaprogramowane w ramach planu strategicznego. Ich wdrażanie będzie warunkiem skorzystania z rezerwy kryzysowej.

■ Rezerwa kryzysowa

Ustanowiona zostanie specjalna rezerwa kryzysowa finansowana ze środków I filara WPR. Niewykorzystane w danym roku środki rezerwy będzie można przenosić na kolejne lata bez ograniczeń. KE proponuje, aby niewykorzystane środki z rezerwy stworzonej w ramach obecnych rozwiązań na rok 2020 (czyli przez pomniejszenie kopert p.b. o 400 mln euro w cenach stałych z 2011) można było przenieść już na rok 2021 (o ile rezerwa ta nie będzie uruchomiona w roku 2020).

■ Przesunięcia środków między filarami

KE proponuje możliwość przesunięcia do 15% środków pomiędzy filarami WPR. W przypadku przesunięcia z I do II filara państwa członkowskie mają możliwość zwiększenia tego przesunięcia o maksymalnie 15 punktów procentowych na finansowanie działań klimatycznych i środowiskowych (te przesunięte środki nie wymagałyby współfinansowania krajowego) i o maksymalnie 2 punkty procentowe, w przypadku gdy te dodatkowe przesuwane środki wykorzystane będą na premie dla rolników rozpoczynających działalność.

Ustanowiona zostanie specjalna rezerwa kryzysowa finansowana ze środków I filara WPR

■ Wsparcie sektorowe

Sektor owoców i warzyw został objęty obowiązkowym wsparciem w planie strategicznym WPR. Sektory, które mogą być objęte dobrowolnym dla państwa członkowskiego wsparciem i włączone do planu strategicznego to: produkty pszczele, wino, chmiel, oliwa z oliwek i oliwek stołowych, susz paszowy, nasiona, len i konopie, wołowina i cielęcina, mleko i przetwory mleczne, wieprzowina, baranina i kozina, jaja, mięso drobiowe.

Z możliwości wsparcia wyłączone są następujące sektory: zboża, cukier, ryż, tytoń, alkohol etylowy, przetworzone owoce i warzywa.

Dla sektorów objętych dobrowolnym wsparciem, za wyjątkiem produktów pszczelich, tworzone mają być 3-7 letnie programy operacyjne zatwierdzane przez państwo członkowskie. Programy operacyjne mogą być realizowane tylko przez organizacje producentów lub zrzeszenia organizacji producentów uznanych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.

■ Podsumowanie

Propozycje legislacyjne KE zakładają daleko idące zmiany w zasadach i warunkach wdrażania WPR. Opracowanie krajowego planu

strategicznego WPR wymagać będzie od państw członkowskich skoordynowanego podejścia co do obszarów wsparcia jak i systemu wdrożeniowego. Dotychczas, programowa realizacja wsparcia WPR obowiązywała dla II filara (PROW), natomiast w kolejnej perspektywie proponuje się, by układ programowy zastosować także w odniesieniu do I filara (płatności bezpośrednie i tzw. wsparcie sektorowe) integrując cały proces przygotowawczy i implementacyjny. Propozycje Komisji będą podlegały wielomiesięcznym negocjacjom. Polska administracja będzie dążyła do tego, aby ostateczny wynik negocjacji dotyczących finansów UE i kształtu WPR zapewniał rozwiązania, które pozwolą na dalszy zrównoważony rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce.

Departament Strategii, Analiz i Rozwoju

☎ 22 623 25 74

Zdjęcia: fotolia

¹ Ang.: the Basic Income Support for Sustainability (BISS).

² Ang.: the Complementary Redistributive Income Support for Sustainability (CRISS).

³ Ang.: the Complementary Income Support for Young Farmers (CIS-YF).

⁴ Ang.: the voluntary scheme for the climate and the environment („Eco-scheme”).

⁵ Ang.: the coupled income support (CIS).

Rada UE

Szerokie poparcie dla polskiego wniosku w sprawie suszy

Podczas posiedzenia Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRIFISH), na wniosek Polski, ministrowie oraz komisarz ds. rolnictwa omawiali sytuację rolników dotkniętych w Polsce suszą. Polskiej delegacji na posiedzeniu Rady Ministrów rolnictwa UE przewodniczył minister Jan Krzysztof Ardanowski. Przedstawił on niekorzystną sytuację klimatyczną w Polsce (brak opadów, wysokie temperatury) w ostatnim okresie oraz dotkliwe straty jakie w skutek takich warunków klimatycznych ponieśli rolnicy.

Minister Ardanowski podkreślił, że dla rolników sytuacja jest bardzo trudna. Oznacza to w wielu regionach mniejsze zbiory zbóż i rzepaku, braki pasz dla zwierząt, przy jednoczesnej konieczności spłaty przez rolników zobowiązań finansowo-kredytowych. Minister zaapelował do KE o uruchomienie działań nadzwyczajnych w ramach istniejących możliwości prawnych, a do kolegów ministrów o solidarność europejską wobec trudnej sytuacji w polskim rolnictwie. W dyskusji zabrało głos 16. ministrów. Wszyscy oni poparli wniosek Polski. Wielu ministrów podkreśliło również trudną w tym roku, z powodów klimatycznych, sytuację w ich krajach.

Komisarz Phil Hogan podkreślił, że Komisja uważnie monitoruje sytuację na rynkach rolnych. Pomimo, że ostateczne straty nie są jeszcze znane, zaproponował on działania, które pomogą rolnikom przetrwać ten trudny sezon rolniczy.

Rolnicy otrzymają wyższe w tym roku zaliczki na poczet dopłat bezpośrednich, w wysokości 70% należnych kwot płatności bezpośrednich oraz 85% w ramach działań obszarowych PROW. Rolnicy państw dotkniętych suszą zostaną również zwolnieni z niektórych zo-

bowiązań wynikających z zazielenienia. Dostępna będzie pomoc państwa w formule *de minimis*.

W punkcie porządku obrad dotyczącym uproszczenia i subsydiarności w nowych propozycjach legislacyjnych WPR po 2020 r., komisarz Phil Hogan podsumował wszystkie

zacji WPR przy użyciu nowoczesnych technologii.

Minister Jan Krzysztof Ardanowski podkreślił, że nowe rozwiązania po 2020 r. muszą zapewnić rzeczywiste uproszczenia, zarówno dla rolników jak i administracji.

– Nowy model wdrażania WPR poprzez plan strategiczny wymagać będzie wielu dodatkowych analiz i ocen co nie służy uproszczeniu. Zaproponowana wspólna dla obu filarów procedura zatwierdzania i zmiany planu strategicznego rodzi ryzyko opóźnień lub wręcz braku możliwości uruchomienia na czas płatności bezpośrednich – podkreślił polski minister.

Polskiej delegacji na posiedzeniu Rady Ministrów rolnictwa UE przewodniczył minister Jan Krzysztof Ardanowski

działania uproszczeniowe, jakie zostały wykonane za jego kadencji oraz wskazał przykłady uproszczeń w obecnych propozycjach legislacyjnych WPR po 2020 r. Prezentację przedstawił również dyrektor generalny JRC, w której zaprezentował możliwości uproszczenia reali-

W dalszej dyskusji Polska będzie proponować utrzymanie w systemie płatności bezpośrednich wyłączenia z warunkowości dla małych i innych gospodarstw, które już dziś, z uwagi na swoją strukturę (np. mozaikowość, tradycyjne metody agrotechniki), w oczywisty sposób

Spotkanie z komisarzem Philem Hoganem dotyczyło głównie problemów związanych z suszą w Polsce oraz konieczności podjęcia odpowiednich działań by pomóc rolnikom, którzy ponieśli dotkliwe straty

realizując funkcje środowiskowe.

Na marginesie AGRIFISH minister Ardanowski odbył kilka ważnych spotkań bilateralnych.

Spotkanie z komisarzem Philem Hoganem dotyczyło głównie pro-

przyszłości rolnictwa, w tym WPR po 2020 r.

Minister Ardanowski spotkał się również z komisarzem ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności, Vytenisem Andriukaitisem. Spotkanie od-

ale choroba ta jest problemem całej Unii Europejskiej.

Podczas pobytu w Brukseli minister Ardanowski odbył też krótką rozmowę z nowym ministrem rolnictwa Republiki Czech Miroslavem Tomanem. Szef polskiego resortu rolnictwa zaprotestował przeciwko używaniu bardzo ostrych określeń na temat jakości polskiej żywności. Zwrócił się do swojego rozmówcy o podanie konkretnych firm, co do których strona czeska ma zastrzeżenia. Podkreślił, że polskie służby podejmą właściwe kroki, aby wyeliminować z rynku nieuczciwych producentów, którzy szkodzą wizerunkowi polskiej żywności. Szef polskiego resortu rolnictwa zwrócił przy tym uwagę, że polska żywność cieszy się dużą popularnością wśród czeskich konsumentów i jest sprowadzana na czeski rynek przez czeskich importerów. Wielu Czechów chętnie kupuje ją także

Przedmiotem rozmów z komisarzem ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności, Vytenisem Andriukaitisem była sytuacja ASF w Polsce i innych krajach Europy oraz niezbędne działania podejmowane wspólnie z KE by zahamować rozprzestrzenianie się wirusa w państwach UE

Podczas posiedzenia Rady, minister Ardanowski podkreślił, że nowe rozwiązania po 2020 r. muszą zapewnić rzeczywiste uproszczenie dla rolników i administracji

blemów związanych z suszą w Polsce oraz konieczności podjęcia odpowiednich działań by pomóc rolnikom, którzy ponieśli dotkliwe straty.

Komisarz Hogan zaprosił ministra Ardanowskiego na kolejne spotkanie, które zaplanowane zostało na 10 września. Omówione zostaną wtedy istotne sprawy dotyczące

było się na wniosek strony polskiej. Przedmiotem rozmów była sytuacja ASF w Polsce i innych krajach Europy oraz niezbędne działania podejmowane wspólnie z KE by zahamować rozprzestrzenianie się wirusa w państwach UE. Podczas rozmowy polski minister podkreślił, że walka z ASF jest nie tylko sprawą Polski,

w sklepach przygranicznych po polskiej stronie. Minister potwierdził również zainteresowanie wymianą handlową w zakresie żywności pomiędzy naszymi krajami.

Biuro Prasowe

☎ 22 623 18 38

Zdjęcia: archiwum MRIRW

Jednym głosem o WPR, ASF i suszy

Rozmowy polsko-litewskie

– To dla mnie wielkie wydarzenie i zaszczyt, że pierwszą wizytę, po objęciu przeze mnie urzędu ministra, składa minister z Litwy – podkreślił minister Jan Krzysztof Ardanowski po rozmowach z litewskim ministrem rolnictwa Giedriusem Surplysem. Głównymi tematami spotkania, które odbyło się 3 lipca br., były zagadnienia dotyczące budżetu Wspólnej Polityki Rolnej po roku 2020, walki z wirusem afrykańskiego pomoru świń oraz ze skutkami suszy.

– W wielu kwestiach, a w zasadzie we wszystkich, mamy bardzo podobny punkt widzenia – stwierdził szef polskiego resortu rolnictwa. – Wyjście Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej, a tym samym zmniejszenie środków w unijnym budżecie nie może być wystarczającym tłumaczeniem obciążenia finansowania Wspólnej Polityki Rolnej i takie stanowisko wspólnie reprezentujemy – poinformował minister Ardanowski. Zwrócił też uwagę, że elementem suwerenności Unii Europejskiej jest zapewnienie odpowiedniej ilości własnej żywności.

Szef polskiego resortu rolnictwa podkreślił, że zwiększeniu zadań dotyczących ochrony przyrody, zasobów wodnych czy przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym nie może jednocześnie towarzyszyć zmniejszenie środków budżetowych na realizację tych ambitnych zamiarów.

– Przez wiele lat, zasługą m.in. Wspólnej Polityki Rolnej było zatrzymanie wielu mieszkańców na terenach wiejskich co umożliwiło prze-

trwanie mniejszych miejscowości. Dlatego też nie można dążyć do zmniejszenia środków na finansowanie tej polityki, bo to będzie ze szkodą dla europejskich społeczeństw – podkreślił Jan Krzysztof Ardanowski.

– Unijna perspektywa 2021-2027 jest ambitna pod względem celów, ale nie pod względem możliwości – stwierdził Giedrius Surplys.

Dla gościa ministra Ardanowskie-

gnąc dopiero w 2027 r. Tak być nie może – zaznaczył litewski minister.

– Projekt integrowania się Europy był i jest bardzo ważny. Dlatego goździliśmy się na przyjęcie gorszych warunków przystąpienia, właśnie w imię tej idei. Teraz ta sama idea wymaga równego traktowania – podkreślił polski minister.

Szefowie resortów rolnictwa Polski i Litwy zwracali również uwagę na podobne problemy w związku

Głównymi tematami spotkania ministra Jana Krzysztofa Ardanowskiego z litewskim ministrem rolnictwa Giedriusem Surplysem, były zagadnienia dotyczące budżetu Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 r. oraz walki ze skutkami suszy i walki z wirusem ASF

go była to również pierwsza zagraniczna wizyta w roli szefa resortu.

Minister Surplys podkreślił, że Litwa także nie zgadza się na dalsze utrzymywanie nierównych warunków wsparcia rolników.

– Wchodziliśmy do UE na gorszych warunkach, a 80 proc. średniej unijnych dopłat mamy osią-

gnąć z wirusem afrykańskiego pomoru świń. W obu krajach duży producenci rolni zajmujący się produkcją trzody chlewnej doskonale rozumieją kwestie związane ze stosowaniem zasad bioasekuracji. Jednak podobnie też występują problemy dotyczące stosowania tych zasad przez małych producentów.

Ministrowie zgodzili się również w kwestiach związanych ze stosowaniem ograniczeń dla gospodarstw i przedsiębiorstw w strefach z ograniczeniami.

– *Czym można uzasadnić ograniczenia handlowe i eksportowe, jeżeli mięso produkowane jest pod bardzo ścisłym nadzorem weterynaryjnym i sanitarnym?* – pytał retorycznie Jan Krzysztof Ardanowski.

Szefowie resortów rolnictwa Polski i Litwy podkreślali, że tak produkowane mięso jest pełnowartościowe i niczym się nie różni od mięsa wyprodukowanego w innych regionach, gdzie nie ma wirusa.

Wśród poruszanych w czasie spotkania tematów były również zagadnienia dotyczące suszy. Ministrowie dyskutowali na temat różnych metod pomocy rolnikom, których gospodarstwa ucierpiały

w wyniku braku opadów. Zastanawiali się także, co należy zrobić, aby susza, której konsekwencją będzie spadek plonów, nie oddziaływała negatywnie na rynki i tym samym na konsumentów.

Biuro Prasowe

☎ 22 623 18 38

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Porozumienie polsko-chińskie

Polski drób, ikra pstrąga i łososia trafią do Państwa Środka

W pierwszych dniach lipca w siedzibie MRiRW odbyły się rozmowy ministra rolnictwa i rozwoju wsi Jana Krzysztofa Ardanowskiego z chińskim ministrem generalnej administracji celnej (GACC) Ni Yufeng.

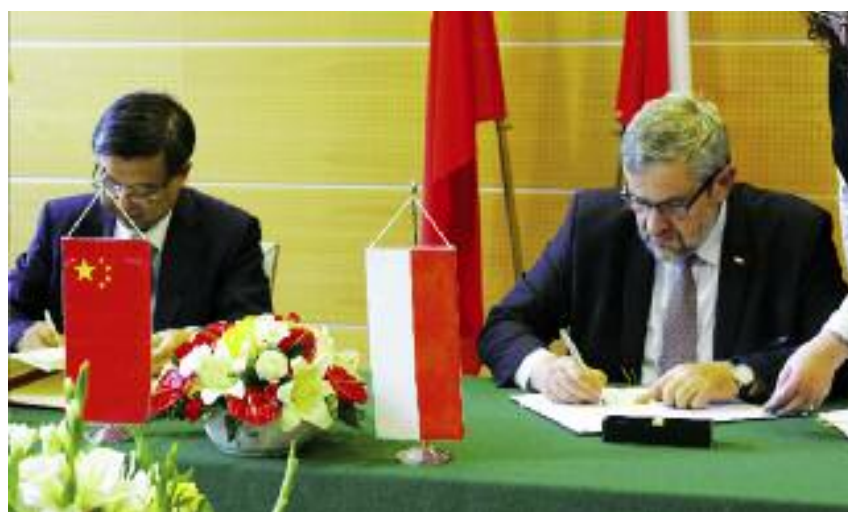
rów przekładają się teraz na dobre relacje gospodarcze pomiędzy naszymi krajami. To dobrze rokuje na przyszłość – podkreślił szef polskiego resortu rolnictwa po podpisaniu protokołów. – Na naszych oczach realizuje się integracja wielu krajów dzięki idei jednego pasa, jednego szlaku – dodał Jan Krzysztof Ardanowski.

Na zakończenie spotkania ministrowie podpisali dwa protokoły:

- Protokół między MRiRW i GACC w sprawie inspekcji, kwarantanny i weterynaryjnych wymogów sanitarnych dla mrożonego mięsa drobiowego eksportowanego z RP do ChRL;
- Protokół w sprawie kwarantanny i wymogów higieny przy eksporcie ikry pstrąga i łososia pomiędzy MRiRW a GACC.

– *Dzisiejsze rozmowy i podpisanie dokumentów wieńczy dzieło wielu osób i pozwoli na wzrost eksportu naszych produktów do Chin – podsumował minister Ardanowski, wyrażając jednocześnie słowa podziękowania dla swojego poprzednika ministra Krzysztofa Jurgiewicza oraz dla uczestniczącego*

w negocjacjach sekretarza stanu Jacka Boguckiego. – Dobre relacje polityczne polsko-chińskie, wizyty i spotkania prezydentów i premie-

Podpisanie protokołów przez polskiego ministra rolnictwa Jana Krzysztofa Ardanowskiego i chińskiego ministra generalnej administracji celnej Ni Yufeng. Dzięki podpisaniu dokumentów do Państwa Środka trafi polski drób, ikra pstrąga i łososia

Minister podziękował także ministrowi Ni Yufeng za bardzo szczerą i konstruktywne rozmowy.

– Cieszę się, że wkrótce polskie produkty wysokiej jakości dotrą do Chin – wyraził zadowolenie minister Ni Yufeng po podpisaniu dokumentów. – *Polska i Chińska Republika Ludowa są tradycyjnymi*

rze stanu: Szymon Giżyński i Jacek Bogucki. Ponadto udział m.in.: brali główny inspektor ochrony roślin i nasiennictwa Andrzej Chodkowski oraz główny lekarz weterynarii Paweł Niemczuk.

W składzie delegacji Chińskiej Republiki Ludowej uczestniczyli m.in. dyrektor generalny departa-

polско-chińskich, zarówno na szczeblu politycznym jak i eksperckim – podkreślił wiceminister Giżyński.

Prowadzone rozmowy dotyczyły m.in. polepszenia wymiany doświadczeń w dziedzinie rozwoju i zarządzania obszarami wiejskimi, promowania wzajemnego handlu i inwestycji rolnych, a także pogłębienia współpracy w dziedzinie technologii oraz nauk o rolnictwie, w tym ustanowienia silniejszej współpracy pomiędzy instytutami badawczymi.

Po zakończeniu rozmów dwustronnych podpisano Memorandum of Understanding o współpracy między Chińską Akademią Nauk Rolniczych i Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowym Instytutem Badawczym. Dokument podpisał ze strony chińskiej dyrektor generalny Instytutu Zasobów Rolnych i Planowania Regionalnego Chińskiej Akademii Nauk Rolniczych Zhou Qingbo, a ze strony polskiej dyrektor Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach Wiesław Oleszek.

– *To kolejne dobre spotkanie po wizycie, którą w Polsce na początku lipca br. złożył chiński minister generalnej administracji celnej (GACC) Ni Yufeng, a także po ubiegłorocznej wizycie w Polsce ministra rolnictwa Chińskiej Republiki Ludowej Han Changfu – powiedział chiński wiceminister i dodał, że strona chińska zainteresowana jest korzystaniem z polskich doświadczeń w zakresie zarządzania obszarami wiejskimi i produkcją ekologiczną. Właśnie z uwagi na zainteresowanie rolnictwem ekologicznym, delegacja chińska odbyła wizytę studyjną w Centrum Doradztwa Rolniczego w Radomiu, połączoną z wizytą w gospodarstwie ekologicznym w Radzanowie.*

Podpisanie Memorandum of Understanding o współpracy między Chińską Akademią Nauk Rolniczych i Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach

przyjaciółmi i ta przyjaźń będzie teraz miała realne rezultaty – podkreślił szef chińskiej delegacji.

Według ministra Ni Yufeng podniesienie wzajemnych kontaktów do poziomu strategicznego partnerstwa będzie sprzyjało przyniesieniu coraz większych efektów praktycznej współpracy.

– *Osiągnięcie porozumienia będzie szansą dla chińskich konsumentów na bliższe poznanie polskich produktów wysokiej jakości – podkreślił chiński minister.*

Wizyta w Polsce była pierwszą zagraniczną wizytą ministra Ni Yufeng po objęciu przez niego urzędu Generalnej Administracji Celnej (GACC).

W rozmowach polsko-chińskich oprócz ministra Jana Krzysztofa Ardanowskiego uczestniczyli sekreta-

mentu kontroli celnej i inspekcji (GACC) Wang Wei, dyrektor generalny ds. nadzoru nad kwarantanną zwierzęcą i roślinną Li Jianwei (GACC) oraz radca ds. celnych misji ChRL przy Unii Europejskiej Hu Tianshu.

Okazją do utrzymania intensywnego dialogu ze stroną chińską była także wizyta w Polsce wiceministra rolnictwa i obszarów wiejskich Chińskiej Republiki Ludowej Yu Xinronga. 23 lipca odbyło się spotkanie dwustronne z przedstawicielami kierownictwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod przewodnictwem sekretarza stanu Szymona Giżyńskiego.

– *Pragnę wyrazić zadowolenie z jakości relacji między naszymi krajami. Spotykamy się w momencie bardzo intensywnych kontaktów*

– Była to okazja do zapoznania się delegacji chińskiej z polskimi rozwiązaniami w zakresie standardów i nadzoru nad produkcją ekologiczną – podkreślił sekretarz stanu Szymon Giżyński i zwrócił się do wiceministra Yu Xinronga o wprowadzenie istotnych uproszczeń formalności związanych z uzyskiwaniem zgody na eksport artykułów rolno-spożywczych z Polski do Chin.

Chiny pozostają jednym z priorytetowych krajów w promocji sektora rolno-spożywczego z uwagi na stałe zainteresowanie polskich przedsiębiorców tego sektora wymianą handlową z chińskimi partnerami. Świadczą o tym między innymi częste kontakty dwustronne na poziomie rządowym, jak również regularny udział w najważniejszych imprezach targowych, m.in. tradycyjna już obecność polskiego

resortu rolnictwa na targach SIAL China w Szanghaju.

Na rynku chińskim nasz kraj prowadzi trzy kampanie promocyjne „Smaki Europy – jakość i tradycja” (wołowina, wieprzowina, owoce i warzywa), „Europejski drób – w jakości siła” oraz „Makarony Europy”.

Biuro Prasowe
☎ 22 623 18 38
Zdjęcia: archiwum MRiRW

Minister na Naradzie Ambasadorów RP

Minister rolnictwa i rozwoju wsi Jan Krzysztof Ardanowski 5 lipca br. uczestniczył w Naradzie Ambasadorów RP – dorocznym spotkaniu szefów placówek, które organizowane jest przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Tematem przewodnim spotkania były założenia polskiej polityki zagranicznej oraz rola dyplomacji ekonomicznej w nowym systemie promocji polskiej gospodarki za granicą.

Szef resortu rolnictwa wraz z ministrem przedsiębiorczości i technologii Jadwigą Emilewicz oraz z wiceministrem spraw zagranicznych Szymonem Szynkowskim vel Sęk wzięli udział w panelu „Rola dyplomacji ekonomicznej w nowym systemie promocji polskiej gospodarki za granicą – współpraca MSZ z instytucjami zewnętrznymi”.

Minister Jan Krzysztof Ardanowski przedstawił rolę Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w systemie promocji polskiego sektora rolno-spożywczego. Zwrócił uwagę

Szef resortu rolnictwa uczestniczył w pierwszych dniach lipca w organizowanym przez MSZ dorocznym spotkaniu szefów placówek

na rolę radców rolnych i potrzebę zmiany struktury polskiego eksportu. Minister podkreślił także konieczność ścisłej współpracy pomiędzy resortami rolnictwa, spraw zagranicznych i przedsiębiorczości.

W drugiej części panelu, w oparciu o konkretne przykłady, uczestni-

cy dyskutowali o formach współpracy oraz o potrzebach poszczególnych instytucji wobec placówek dyplomatycznych RP.

Biuro Prasowe
☎ 22 623 18 38
Zdjęcia: archiwum MRiRW

Zasady bioasekuracji

Ważne dla hodowców trzody

Przestrzeganie zasad bioasekuracji zawartych w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, w gospodarstwach, w których utrzymywane są świnię, położonych na terytorium Polski poza obszarami objętymi restrykcjami w związku z występowaniem ASF (poza obszarem zagrożenia, objętym ograniczeniami i ochronnym).

Pamiętajmy, że wirus ASF jest odporny na warunki środowiska i w zależności od warunków przeżywa:

- we krwi świń – 18 tygodni,
- w odchodach świń – 60-100 dni w temperaturze pokojowej,
- w surowym mięsie w temperaturze 4 st. C – 150 dni, a w mięsie mrożonym około 1000 dni,
- w szpiku kostnym – do 6 miesięcy, a w tkankach gnijących zwłok dzika lub świni przez 7-8 miesięcy.

■ Karmienie świń paszą zabezpieczoną przed dostępem zwierząt wolno żyjących

Absolutnie nie wolno karmić świń zlewkami kuchennymi, nawet jeśli pochodzą z własnego domu. Dotyczy to również obierok powstających podczas przygotowywania posiłków.

Paszę powinniśmy przetrzymywać w zamkniętych pomieszczeniach, które są zabezpieczone przed dostępem nie tylko zwierząt dzikich, ale także domowych. Trzeba też okresowo sprawdzać „szczelność” pomieszczeń, w których przechowywana jest pasza, czy nie ma jakichkolwiek miejsc gdzie zwierzęta, w tym gryzonie (szczury, myszy) mogłyby mieć dostęp do paszy. Należy też zwracać uwagę przy zadawaniu paszy świniom czy nie ma

w niej resztek kości lub innych tkanek zwierząt. Nie powinno się karmić świń zieloną zebraną prosto z łąk.

■ Prowadzenie rejestru środków transportu do przewozu świń wjeżdżających na teren gospodarstwa oraz rejestru wejść osób do pomieszczeń, w których utrzymywane są świnię

Środki transportu do przewozu do/z gospodarstwa zwierząt, pasz,

samochody z zakładów utylizacyjnych mogą być potencjalną przyczyną zawleczenia wirusa ASF na teren gospodarstwa. Często zanim przyjadą do naszego gospodarstwa jeżdżą do innych gospodarstw lub są używane w lesie i na polach. Mogą także przenieść zakażenie do innych gospodarstw, jeśli w naszym gospodarstwie rozwija się choroba, a jeszcze nie zauważyliśmy jej objawów. Dlatego pomimo ograniczenia obowiązku prowadzenia rejestru wyłącznie do samochodów transportujących świń, powinniśmy prowadzić rejestr wszystkich pojazdów wjeżdżających na teren gospodarstwa z ewentualnym wyłączeniem samochodów osobowych gości. Naj-

Zgodnie z zasadami bioasekuracji świnię mogą być karmione wyłącznie paszą przetrzymaną w zamkniętych pomieszczeniach, zabezpieczonych przed dostępem zwierząt dzikich i domowych

ale również np. materiałów budowlanych, drewna lub innego opału, maszyny rolnicze, a także

większe ryzyko stanowią: samochody paszowe, odbierające zwłoki padłych zwierząt, maszyny rolni-

cze (również własne pojazdy, które używane były do prac polowych lub w lesie, w szczególności na obszarach występowania choroby u dzików), samochody przewożące zwierzęta, samochody osób dostarczających usługi techniczne w gospodarstwach.

Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku osób wchodzących do pomieszczeń, w których przebywają świnie. Musimy zatem dokładnie wiedzieć, kto wchodzi do budynku, w którym utrzymywane są świnie. Nie dotyczy to oczywiście osób odwiedzających nas wyłącznie w domu, tj. osób, które wchodzić wyłącznie do budynków mieszkalnych.

■ **Zabezpieczenie budynku, w którym są utrzymywane świnie, przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych**

Stwierdzono, że dostęp zwierząt swobodnie poruszających się po okolicy wokół gospodarstwa, do budynków, gdzie utrzymywane są świnie, tak jak w przypadku ich dostępu do pomieszczeń na pasze, może być przyczyną wystąpienia ASF w stadzie świń. Dlatego trzeba zabezpieczyć okna siatkami, drzwi wejściowe powinny mieć mechanizmy samozamykające lub powinny być zawsze zamykane, a ściany i drzwi budynku nie powinny mieć szczelin, dziur i poważnych uszkodzeń prowadzących do powstawania w nich prześwitów. Aby upewnić się, że wymóg „szczelności budynku” jest zapewniony, powinniśmy dokonywać okresowej kontroli, czy budynek spełnia swoje zadanie odseparowania świń od zwierząt przebywających na zewnątrz. Zasadne byłoby, aby dokonywać przeglądów nie rzadziej niż raz na 2 tygodnie, oraz doraźnie w razie konieczności, np. w przypadku zdarzeń mogących spowodować utratę szczelności budynków, np. poprzez uszkodzenie drzwi, okien, etc.

■ **Utrzymywanie świń w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świnie, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne**

W 2017 r. podczas akcji zwalczania ognisk ASF u świń, stwierdzono

również pracownicy stali, jak i sezonowi, nie mogą pracować w innych gospodarstwach, gdzie obsługują świnie lub posiadają własnych świń. Istnieje duże zagrożenie, że w przypadku zakażenia świń w innym gospodarstwie, wirus ASF zostanie przez nich przypadkowo lub celowo

Konieczne jest prowadzenie rejestru środków transportu do przewozu świń wjeżdżających na teren gospodarstwa

w kilku przypadkach, że prawdopodobną przyczyną ognisk mogło być obsługiwanie bydła, koni i świń utrzymywanych razem ze świniami w tych samych pomieszczeniach. Zadawanie bydłu np. słomy na ściółkę, zanieczyszczonej wirusem ASF, choć jest zupełnie niegroźne dla krów, mogło być przyczyną zakażenia świń. Podobnie sprawa dotyczyła karmienia innych zwierząt kopytnych świeżymi paszami zielonymi zebranymi z łąk zanieczyszczonymi wirusem ASF, co mogło przy okazji spowodować zakażenie świń. Dlatego musimy utrzymywać zwierzęta, które nie chorują na ASF, oddzielnie od świń.

■ **Wykonywanie czynności związanych z obsługą świń wyłącznie przez osoby, które wykonują te czynności tylko w danym gospodarstwie**

Musimy przestrzegać zasady, że za-

przeniesiony do naszego gospodarstwa. Monitorowaniu tego zagrożenia służy również rejestr wejść osób do pomieszczeń, gdzie utrzymywane są świnie, który pozwoli nam na kontrolowanie osób wchodzących do budynków, w których utrzymywane są nasze zwierzęta.

■ **Stosowanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń, przed rozpoczęciem tych czynności, środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się afrykańskiego pomoru świń, w tym mycie i odkażanie rąk oraz oczyszczanie i odkażanie obuwia**

Musimy pamiętać, że zarówno osoby obsługujące świnie, jak i właściciele gospodarstwa, a także osoby postronne wchodzące do budynków, w których utrzymywane są świnie, muszą obowiązkowo przestrzegać minimalnych zasad higieny osobistej.

Należą do nich:

- przed wejściem do budynku – oczyszczenie i odkażenie obuwia;
- wejście przez matę dezynfekcyjną do budynku;
- po wejściu do budynku – zmianę obuwia oraz zmianę ubrania roboczego (najlepiej innego koloru niż ubranie stosowane na zewnątrz) lub założenie jednorazowego kombinezonu ochronnego, w tym nakrycia głowy zastaniającego włosy. Czynności te należy wykonać przed wejściem do części budynku, w której znajdują się świnię. Część tę nazywa się częścią „białą”, a część w której dokonujemy zmiany butów i odzieży – częścią „czarną”. Części te najlepiej oddzielić, np. ławką, tak by po stronie czarnej zostawić buty i ubranie zewnętrzne, a w części białej założyć buty i ubranie ochronne, które wykorzystujemy wyłącznie w chlewni;
- bardzo dokładne umycie rąk wodą z mydłem oraz spryskanie lub zanurzenie rąk w środku dezynfekcyjnym. Środkami dezynfekcyjnymi przydatnymi w dezynfekcji rąk są preparaty zawierające substancję czynną w postaci: etanolu, propolanolu, ewentualnie czwartorzędowych związków amonowych. Pomimo braku tego obowiązku w przepisach zaleca się, aby te same zasady obowiązywały przy wejściu do budynków, gdzie przechowuje się pasze i słomę lub inne materiały wykorzystywane na ściółkę.

■ Bieżące oczyszczanie i odkażenie narzędzi oraz sprzętu wykorzystywanych do obsługi świń

Narzędzia i sprzęt służący do obsługi świń stosujemy wyłącznie w swoim gospodarstwie, a najlepiej wyłącznie w budynku, w którym utrzymujemy świnię. Do zadawania pasz, zagospodarowania odchodów itd. powinniśmy mieć osobne narzędzia i sprzęt. Ponadto powin-

ny być one na bieżąco oczyszczane i dezynfekowane. Nie oznacza to, że jeśli nie są wynoszone na zewnątrz budynków, to czynności te są konieczne po każdym użyciu, ale na pewno po ich wyraźnym zabrudzeniu, a także w przypadku wyniesienia ich poza budynek – przed ich kolejnym użyciem do obsługi świń.

Musimy pamiętać, że oczyszczenie oznacza uzyskanie czystej powierzchni narzędzia lub sprzętu (tam, gdzie możliwe umyć), a dopiero potem możemy zanurzyć lub dokładnie spryskać je środkiem dezynfekcyjnym.

Natomiast środki transportu przewożące zwierzęta oraz maszyny rolnicze powinny być czyszczone i dezynfekowane po każdym ich użyciu, szczególnie gdy używane są poza gospodarstwem.

Konieczne jest również dostosowanie odzieży i obuwia do ich użycia podczas wykonywania czynności związanych z obsługą świń – odzież ochronna i obuwie ochronne powinny być przeznaczone wyłącznie do wykonywania tych czynności.

■ Wyłożenie mat dezynfekcyjnych przed wejściami do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnię i wyjściami z tych pomieszczeń

Szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość danego wejścia lub wyjścia, a długość – nie mniejsza niż 1 m. Maty muszą być utrzymywane w stanie zapewniającym skuteczność działania środka dezynfekcyjnego.

Jednym z ważniejszych elementów zapobiegających wniesieniu wirusa do budynków i pomieszczeń, gdzie przebywają świnię oraz przechowywana jest pasza lub ściółka, jest wyłożenie odpowiednio skonstruowanych mat dezynfekcyjnych o stosownych rozmiarach zapobiegających „pominięciu” użycia maty podczas wchodzenia do budynków/pomieszczeń. Dla

budynków lub pomieszczeń przeznaczonych do składowania paszy lub słomy, czy innych materiałów wykorzystywanych jako ściółka, również zaleca się stosowanie mat, pomimo braku takiego wymogu prawnego.

Nie możemy pozwolić, aby osoby wchodzące do budynków mogły uniknąć wejścia obiema nogami na matę. Musimy również sprawdzić kilka razy dziennie stan nasączenia mat płynem dezynfekcyjnym i na bieżąco go uzupełniać. Należy pamiętać, że w dezynfekcji bardzo ważny jest czas, w jakim powierzchnia dezynfekowana ma kontakt ze środkiem dezynfekcyjnym. Wykazano, że w przypadku środków dezynfekcyjnych czas ten wynosi co najmniej 10 minut.

■ Sporządzenie przez posiadaczy świń spisu posiadanych świń, z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniaki, lochy, loszki, knury i knurki, oraz bieżące aktualizowanie tego spisu

Posiadanie na bieżąco prowadzonego spisu świń wg kategorii produkcyjnych pozwala na stałe monitorowanie między innymi stanu zdrowia świń przez lekarzy weterynarii. Dzięki spisowi można łatwo przekazać organom nadzoru, w przypadku problemów zdrowotnych świń, jakiej kategorii zwierząt dotyczy dany problem, które zwierzęta z jakiej kategorii mają objawy chorobowe lub padły. Pozwoli to na wstępną ocenę sytuacji zdrowotnej w stadzie oraz przyczyni się do możliwie szybkiego i lepszego przygotowania akcji zwalczania choroby, jeśli niestety do niej dojdzie, zarówno w gospodarstwie, jak i w jego sąsiedztwie.

■ Zabezpieczenie wybiegu dla świń podwójnym ogrodzeniem o wysokości wynoszącej co najmniej 1,5 m, związanym na stałe z podłożem – w przypadku utrzymywania świń w gospodarstwie w systemie otwartym (wolnowybiegowym)

W przypadku utrzymywania stale lub czasowo świń na wybiegu, musimy pamiętać o konieczności ogrodzenia wybiegu podwójnym ogrodzeniem. Odległość pomiędzy ogrodzeniem zewnętrznym i wewnętrznym powinna uniemożliwiać bezpośredni kontakt pomiędzy świnią przebywającą na wybiegu a zwierzętami, które mogą podchodzić do ogrodzenia z zewnątrz, a także być wystarczająca do prze-

■ **Zakaz wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego pochodzących z dzików oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem ASF**

Udowodniono, że przywożenie tusz dzików, trofeów, fragmentów (nawet kości) zwłok dzików lub sprzętu używanego w lesie, szczególnie podczas polowań lub prac leśnych,

Zastosowanie tej profilaktyki powinno być odnotowane w rejestrze wejść osób do gospodarstwa.

■ **Zakaz wykorzystywania w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnie słomy na ściółkę dla zwierząt, pochodzącej z obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, chyba że tę słomę poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 90 dni przed jej wykorzystaniem**

Słoma na ściółkę zebrana w obszarach, gdzie występuje ASF (obszar objęty ograniczeniami – „strefa czerwona” i obszar zagrożenia – „strefa niebieska”) może stanowić źródło zakażenia świń wirusem ASF. Dlatego unikamy stosowania słomy z tych terenów jako ściółki dla świń. Może być stosowana dla innych zwierząt niż świnie albo dla świń po odpowiedniej obróbce lub przechowaniu przez 90 dni w miejscu niedostępnym dla dzików.

■ **Zakaz karmienia świń zielonką lub ziarnem pochodzącymi z obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, chyba że tę zielonkę lub to ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 30 dni przed ich podaniem świniom**

Nie wolno podawać świniom świeżej paszy (zielonej) zebranej w strefach, gdzie występuje ASF. Najlepiej w ogóle zrezygnować z karmienia świń zielonką.

Natomiast zboże zebrane w jakimkolwiek miejscu w Polsce i po odpowiednim wysuszeniu do osiągnięcia parametrów wilgotności około 14,5% i odpowiednim przechowaniu uznaje się za całkowicie bezpieczne przy karmieniu świń.

Osoby uczestniczące w polowaniu lub odłowieniu zwierząt łownych mają 72. godzinny zakaz wykonywania czynności związanych z obsługą świń

ścia między nimi człowieka, który np. będzie musiał dokonać co pewien czas przeglądu ogrodzenia i ewentualnie jego niezbędnych napraw.

Ponadto, określenie „na stałe związane z podłożem” oznacza tylko tyle, że ogrodzenie musi być na stałe umieszczone w podłożu np. poprzez słupki, filary. Siatka (dość sztywna, aby stawała opór zwierzętom dzikim) powinna być wkopana w ziemię lub możemy zastosować podmurówkę czy krawężnik od spodu ogrodzenia w celu zabezpieczenia przed przedostawaniem się dzików lub np. psów pod ogrodzeniem.

może być przyczyną przeniesienia wirusa ASF do gospodarstwa i zanieczyszczenia jego terenu wirusem. Dlatego unikamy przynoszenia do gospodarstwa, w którym utrzymujemy świnie, tych rzeczy, a sprzęt, przedmioty i urządzenia można wnieść dopiero po dokonaniu oczyszczenia i dezynfekcji. Niezwykle ważne jest, aby psy uczestniczące w polowaniach nie miały dostępu do świń.

■ **Zakaz wykonywania czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 72 godzin uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub odłowieniu takich zwierząt**

Zmiany w identyfikacji i rejestracji zwierząt

Opracowany w MRiRW projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt zmniejszy obciążenia administracyjne posiadaczy zwierząt gospodarskich

Projekt ustawy został opracowany w związku z przeglądem dotychczas obowiązujących przepisów ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz sygnalizowanymi problemami i wątpliwościami dotyczącymi stosowania przepisów tej ustawy.

Projekt ten przewiduje min.:

- wydłużenie terminu z 24 godzin do 2 dni na zgłaszanie do ARiMR zwiększenia lub zmniejszenia liczebności stada, w tym uboju świń, określenie terminu 2 dni na zgłaszanie oznakowania świń oraz pozostawienie możliwości oznakowania świń do 30 dnia od dnia urodzenia, w siedzibach stad na obszarze objętym ograniczeniami;
- wyłączenie urodzeń świń z obowiązku zgłaszania do ARiMR w siedzibach stad położonych na obszarze objętym ograniczeniami;
- zwiększenie elastyczności w stosowanych metodach oznakowania świń poprzez wprowadzenie możliwości wyboru przez posiadacza świni metody oznakowania, kolczykiem albo tatuażem, w każdym wynikającym z ustawy przypadku wystąpienia obowiązku oznakowania świni. Ponadto w przypadku oznakowania świni kolczykiem, projekt nie wskazuje,

na której małżowinie usznej świni ma być on założony;

- uchylenie obowiązku zgłaszania w terminie 7 dni kierownikowi biura powiatowego ARiMR faktu dodatkowego oznakowania świni, która została przemieszczona do siedziby stada innej niż siedzi-

- zniesienie obowiązku przekazywania do Agencji wyników spisu owiec i kóz;

- ograniczenie zakresu informacji, których dotyczyć będzie spis świń (dotyczyć będzie tylko liczby świń przebywających w stadzie);

- uporządkowanie kwestii prowadzenia ksiąg rejestracji zwierząt oraz ewidencji zwierząt przez różnych posiadaczy zwierząt, tj.:

- ✓ wyłączenie podmiotów prowadzących targi z obowiązku prowadzenia ksiąg rejestracji świń, ponieważ mają obowiązek prowadzenia ewidencji zwierząt wprowadzanych na targ. Informacje gromadzone w ewidencjach powielają te zawarte w księgach rejestracji,
- ✓ wyłączenie z obowiązku prowadzenia ewidencji zwierząt podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu zwierzętami, pośrednictwa w tym obrocie lub skupu zwierząt. Podmioty te są zobowiązane do prowadzenia dokumentacji dotyczącej zwierząt będących przedmiotem ich działalności, która zawiera informacje powielające te gromadzone w ewidencjach zwierząt.

Departament Bezpieczeństwa
Żywności i Weterynarii

☎ 22 623 18 43

Zdjęcie: fotolia

Projekt ustawy przewiduje zwiększenie elastyczności w stosowanych metodach znakowania świń

ba stada urodzenia i przebywa w tej siedzibie stada dłużej niż 30 dni;

- zniesienie obowiązku wykonywania spisu posiadanych zwierząt przez posiadaczy bydła;

Więcej pieniędzy na „Modernizację gospodarstw”

Wsparcie otrzyma dodatkowo ok. 3,6 tys. rolników

5 lipca 2018 r. weszła w życie nowelizacja rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wysokości limitów środków dostępnych w poszczególnych województwach lub latach w ramach określonych działań lub poddziałań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Nowelizacja zwiększa m.in. limity dostępnych środków finansowych na operacje typu *Modernizacja gospodarstw rolnych* związane z racjonalizacją technologii produkcji, wprowadzeniem innowacji, zmianą profilu produkcji, zwiększeniem skali produkcji, poprawą jakości produkcji lub zwiększeniem wartości dodanej produktu, czyli tzw. obszarem D na lata 2018-2020.

wadzeniem innowacji, zmianą profilu produkcji, zwiększeniem skali produkcji, poprawą jakości produkcji lub zwiększeniem wartości dodanej produktu. Maksymalna kwota wsparcia nie może przekroczyć 500 tys. zł, przy czym w przypadku inwestycji niezwiązanych bezpośrednio z budową, modernizacją budynków inwentarskich, w tym ich wyposażeniem lub budową lub modernizacją magazynu

Całkowity limit środków finansowych wzrósł z 609 467 898 euro do 755 175 874 euro i stanowi obecnie równowartość ok. 3,2 mld zł.

ARiMR szacuje, że dzięki tej zmianie wsparcie otrzyma dodatkowo ok. 3,6 tys. beneficjentów, którzy złożyli wnioski w ramach naboru przeprowadzonego w dniach 19 lutego – 20 marca 2018 r.

Na opublikowanych 18 czerwca 2018 r. listach określających kolejność przysługiwania pomocy w naborze z 2018 r. na inwestycje w *Modernizację gospodarstw rolnych* w limicie dostępnych środków mieściło się 11 986 wniosków. Dzięki nowelizacji rozporządzenia wsparciem zostanie objęte 15 539 wniosków. Liczba ta będzie ulegać zmianom ze względu na zmieniający się kurs wymiany euro na złote oraz toczący się proces weryfikacji wniosków. Wsparcie przyznawane jest w postaci dofinansowania kosztów poniesionych na realizację danej inwestycji. Poziom dofinanso-

Dzięki zwiększeniu limitu dostępnych środków finansowych na „Modernizację gospodarstw” wsparciem zostanie objęte ponad 15,5 tys. wniosków. Maksymalna kwota pomocy wynosi 500 tys. zł

wania wynosi standardowo 50% poniesionych kosztów kwalifikowalnych. Może on być wyższy i wynieść 60%, ale tylko w przypadku, gdy o pomoc ubiega się młody rolnik lub gdy wniosek o wsparcie składa wspólnie kilku rolników. Dofinansowanie można otrzymać na inwestycje związane z racjonalizacją technologii produkcji, wpro-

nów paszowych w gospodarstwach, w których jest prowadzona produkcja zwierzęca, w tym ich wyposażeniem – maksymalna wysokość pomocy wynosi 200 tys. zł.

eWniosekPlus na plus

Sukces kampanii składania wniosków o dopłaty przez internet

Po raz pierwszy w historii działającego w Polsce unijnego systemu dopłat bezpośrednich i obszarowych prawie 97 proc. rolników ubiegających się w minionym roku o te płatności złożyło w ARiMR wnioski przez internet za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus. Rok 2018 zapisze się więc jako przełomowy nie tylko w działalności Agencji, ale także w procesie cyfryzacji polskiej wsi.

Zaczęło się od decyzji Komisji Europejskiej, która postanowiła, że we wszystkich państwach Unii Europejskiej od 2018 r. wnioski o dopłaty bezpośrednie oraz o dotacje obszarowe z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich muszą być składane na formularzu opartym na elektronicznym geoprzestrzennym pliku.

Po tym komunikacie ruszyły w ARiMR prace zmierzające do rozbudowy systemu informatycznego Agencji tak, by sprostał on obsłudze setek tysięcy dokumentów przesyłanych drogą elektroniczną przez rolników. Powstała nowa aplikacja eWniosekPlus. Zaprojektowano ją tak, by maksymalnie ułatwić przechodzenie przez poszczególne etapy wypełniania wniosku, na bieżąco weryfikowała poprawność wprowadzanych danych, automatycznie sygnalizowała ewentualne błędy, czy dawała wskazówki o do-

łączeniu wymaganych załączników. Rolnikom udostępniona została wersja demonstracyjna eWniosku Plus, by jeszcze przed rozpoczęciem naboru mogli się z nią zapoznać. Tej prezentacji towarzyszyła szeroka kampania informacyjna ARiMR oraz cykle szkoleń wyjaśniających rolnikom, jak nowa aplikacja działa. Dla tych, którzy nie mieli dostępu do internetu, Agencja stworzyła specjalne stanowiska komputerowe w biurach powiatowych. Rolnicy mogli liczyć na pomoc nie tylko pracowników ARiMR, ale także ekspertów z Ośrodków Doradztwa Rolniczego i Izb Rolniczych.

Mimo wielu początkowych obaw, ten wspólny wysiłek zakończył się sukcesem. W podstawowym terminie, czyli do 15 czerwca 2018 r., złożono blisko 889 tys. wniosków za pośrednictwem aplikacji stworzonej przez ARiMR. Najwięcej było ich w województwach: mazowiec-

kim, lubelskim, łódzkim, wielkopolskim, małopolskim i podkarpackim. Wynik kampanii 2018 jest imponujący, zważywszy, że w roku 2017 r. wniosek o dopłaty drogą elektroniczną przestało raptem 11 tys. osób.

– Nie byłoby tak wielkiego skoku, z jakim mieliśmy do czynienia w kampanii 2018 r. w podejściu do składania wniosków, gdyby nie zmiana podejścia całego środowiska. Chcę w sposób szczególny podziękować rolnikom. Bez ich zaangażowania nie osiągnęlibyśmy tego sukcesu. Rolnicy bardzo sprawnie korzystają z nowoczesnych narzędzi – tak podsumowała ten historyczny przełom w aplikowaniu o dopłaty Maria Fajger, prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Łącznie do ARiMR do 15 czerwca 2018 r. wpłynęło ponad 1,3 mln wniosków o dopłaty. Na tę liczbę złożyły się dokumenty przesłane drogą elektroniczną oraz ok. 431 tys. oświadczeń w formie papierowej złożonych przez rolników prowadzących małe gospodarstwa, w których potwierdzali brak zmian w 2018 r. w odniesieniu do wniosku o przyznanie płatności

złożonego w roku 2017. Dostarczenie takiego oświadczenia było równoznaczne ze złożeniem wniosku o przyznanie dopłat. To również znacznie ułatwiło proces ubiegania się o płatności bezpośrednie i obszarowe.

Agencję doceniła również branża informatyczna. Stworzona przez nią aplikacja eWniosekPlus zdobyła prestiżową nagrodę w dziedzinie

„Innowacyjne wykorzystanie technologii open source i konteneryzacji w sektorze public”.

Umiejętność korzystania z nowoczesnych technologii i rozwiązań staje się niezbędna także w rolnictwie. Pozwala ona nie tylko efektywnie zarządzać gospodarstwem, ale i także własnym czasem. Temu celowi służy również eWniosekPlus. To elektroniczne narzędzie umożliwia

ubieganie się o dopłaty bez konieczności wychodzenia z domu, wizyt w urzędzie, niekiedy stania w kolejce. Zaoszczędzony w ten sposób czas rolnik może przeznaczyć na pracę w swoim gospodarstwie.

Biuro Prasowe
☎ 22 318 40 90
Zdjęcie: fotolia

Bezpieczna wieś

Konkurs dla strażaków z OSP

1 czerwca ruszył konkurs dla Ochotniczych Straży Pożarnych, którego organizatorem jest ARiMR. Ideą tych ogólnopolskich zmagani jest dążenie do ograniczenia wypadków na wsi oraz poprawy ochrony zdrowia wśród rolników i członków ich rodzin.

Zadaniem strażaków z OSP, którzy uczestniczą w konkursie, jest przygotowanie prezentacji multimedialnej i zaprezentowanie jej wśród mieszkańców, uczniów przedszkoli i szkół z terenów wiejskich. Tematyka prezentacji powinna obejmować takie zagadnienia, jak: udzielanie pierwszej pomocy, zapobieganie pożarom, nauka zachowań w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia życia, bezpieczna zabawa, bezpieczeństwo przy wykonywaniu prac polowych na wsi.

Konkurs „Ochotnicza Straż Pożarna w służbie mieszkańców wsi” podzielony jest na dwa etapy: wojewódzki i ogólnopolski. W pierwszym (po przestaniu prac konkursowych w terminie 1 czerwca-15 sierpnia 2018 r.) powołane w każdym oddziale regionalnym ARiMR jury wyłoni 5 najlepszych prezentacji. Wszystkie wyróżnione OSP

otrzymają torby medyczne do ratowania życia ludzkiego. Prezentacja najlepiej oceniona przez oddział regionalny weźmie udział w drugim etapie (potrwa od 27 sierpnia do 2 września 2018 r.), w którym

treningowy składający się z fantoma i defibrylatora, a zdobywca III miejsca otrzyma pilarkę spalinową.

Prace konkursowe można przysyłać do 15 sierpnia 2018 r. na ad-

Nagrodą główną dla zwycięskiej OSP jest defibrylator AED

na facebookowym profilu ARiMR odbędzie się publiczne głosowanie. Jednostka OSP, której projekt zgromadzi najwięcej głosów, otrzyma nagrodą główną w postaci defibrylatora AED. Nagrodą za zajęcie II miejsca będzie zestaw

res właściwego dla miejsca stacjonowania OSP oddziału regionalnego ARiMR.

Biuro Prasowe
☎ 22 318 40 90
Zdjęcie: fotolia

Międzynarodowa konferencja agencji rolniczych

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa była gospodarzem Konferencji Agencji Płatniczych Państw Europy Środkowo-Wschodniej

W tym międzynarodowym spotkaniu, które odbyło się w czerwcu br. w Warszawie uczestniczyli obok przedstawiciele ARiMR delegacje dziesięciu rolniczych agencji płatniczych: Bułgarii, Chorwacji, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Rumunii, Słowacji, Słowenii i Węgier. Honorowy patronat nad wydarzeniem objął Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem konferencji była wymiana doświadczeń pomiędzy agencjami płatniczymi Europy Środkowo-Wschodniej w zakresie wdrażania programów pomocowych objętych Wspólną Polityką Rolną ze szczególnym uwzględnieniem Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. – *Mamy dobry moment na taką debatę, ponieważ jesteśmy w połowie obecnej perspektywy finansowej* – podkreśliła otwierając spotkanie prezes ARiMR Maria Fajger.

Konferencja zbiegła się w czasie z przedstawieniem przez Komisję Europejską założeń Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 r. Stąd też obecność tej problematyki podczas warszawskiego forum. I właśnie założeniom unijnej polityki rolnej w nowej perspektywie budżetowej poświęcone było wystąpienie w pierwszym dniu obrad Zofii Krzyżanowskiej, radcy generalnej MRiRW. Unijny budżet na rolnictwo na lata 2021-2027 ma, według Komisji Europejskiej, wynieść 365 mld euro. Do tego ma dojść 10

mld euro na badania i innowacje oraz 400 mln euro rocznie tzw. rezerwy kryzysowej. Jak poinformowała Zofia Krzyżanowska, Polska nadal opowiada się za wyrównaniem dopłat bezpośrednich, gdyż wymagania nakładane na rolnictwo są takie same we wszystkich krajach UE.

nych systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt.

Efektom tych debat są wypracowane wspólnie przez przedstawiciele agencji rolnych Europy Środkowo-Wschodniej wnioski i propozycje, które będą prezentowane na unijnym forum.

Goście z zagranicy mogli także

Konferencję Agencji Płatniczych Państw Europy Środkowo-Wschodniej otworzyła prezes ARiMR Maria Fajger

Podczas sesji plenarnej oraz warsztatów omawiane także były zagadnienia związane m.in. z: innowacyjnością, transferem wiedzy, zasadą konkurencyjności, monitoringiem i sprawozdawczością PROW 2014-2020, wdrażaniem e-wniosku w działaniach inwestycyjnych PROW 2014-2020, wykorzystaniem nowoczesnych technologii w zakresie wdrażania i aktualizacji systemu identyfikacji działek rolnych LPIS, wdrażaniem zazieleniania czy prowadzeniem bazy da-

przekonać się, jak w praktyce wykorzystywane są w Polsce unijne środki pomocowe rozdzielane przez ARiMR. Odwiedzili nowoczesną siedzibę Grupy Producentów Warzyw Primavega, mieszczącą się na Mazowszu we wsi Wróblewo, a w Piwoninie w powiecie otwockim Centrum logistyczno-przechowalnictwa Grupy Producentów Owoców i Warzyw Wilga Fruit.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: T. Pieńko

Z pierwszej ręki

304,8 mld zł wypłaciła Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od początku swojego istnienia, czyli od 1994 r., do 1 maja 2018 r. Z tej kwoty **160,5 mld zł** trafiło do rolników w ramach dopłat bezpośrednich. Bliżko **74,3 mld zł** to z kolei wsparcie wypłacone z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, a prawie **4,3 mld zł** to pomoc przekazana ze środków Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Na dofinansowanie Wspólnej Organizacji Rynku Owoców i Warzyw ARiMR przekazała ponad **8 mld zł**. Agencja wypłaciła także w ramach tzw. pomocy krajowej udzielanej z budżetu państwa ponad **22,5 mld zł**. Pieniądze te zostały przeznaczone m.in. na dopłaty do kredytów inwestycyjnych, obrotowych i kłęskowych, dofinansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich. Pozostała kwota została przekazana na rozwój wsi i obszarów wiejskich w ramach unijnych programów pomocowych wdrażanych przez ARiMR.

12,97 mld zł wypłaciła do 30 czerwca 2018 r. ARiMR z **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020**. Największe kwoty przekazano na płatności ONW oraz płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne.

Rolnicy, którzy ponieśli straty spowodowane przez tegoroczną suszę, mogą ubiegać się o kredyt kłęskowy. ARiMR spłaca część odsetek od takiego kredytu. O pożyczkę ubiegać się mogą indywidualni rolnicy, mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwa, a także duże przedsiębiorstwa. Aby uzyskać kredyty, należy posiadać protokół oszacowania szkód przez komisje powołane przez wojewodów, wypełnić wniosek o kredyt kłęskowy na formularzu przy-

gotowanym przez ARiMR – dokument można wydrukować ze strony www.arimr.gov.pl lub otrzymać w banku, a także przygotować inne dokumenty wymagane przez bank.

5679 wniosków o przyznanie pomocy na Restrukturyzację małych gospodarstw wpłynęło do 19 lipca do Agencji w naborze, który odbywał się od 18 czerwca do 17 lipca 2018 r. Nie jest to liczba ostateczna, ponieważ część rolników zdecydowała się na wysłanie swoich wniosków pocztą i minie trochę czasu zanim trafią one do ARiMR. Wsparcie na restrukturyzację gospodarstwa ma charakter bezzwrotnej premii o wysokości 60 tys. zł wypłacanej w dwóch etapach. Po wydaniu decyzji o przyznaniu pomocy rolnik otrzymuje 80 proc. premii, a po zrealizowaniu biznesplanu pozostałe 20 proc. Wysokość wydatków na inwestycje w środki trwałe musi wynieść co najmniej 80 proc. kwoty pomocy. Dotychczas przeprowadzone zostały dwa nabory wniosków o takie wsparcie, w tym jeden dla rolników z terenów objętych ASF. Aby umożliwić większej liczbie rolników skorzystanie z premii na Restrukturyzację małych gospodarstw, w tegorocznym naborze złagodzone niektóre kryteria przyznawania tego wsparcia w porównaniu z poprzednimi naborami.

Od 30 lipca do 14 września 2018 r. w oddziały regionalne ARiMR przyjmują wnioski na Tworzenie grup producentów i organizacji producentów, finansowane z PROW 2014-2020. Pomoc adresowana jest do nowych grup producentów rolnych, do których należą wyłącznie osoby fizyczne. Grupy muszą działać jako przedsiębiorcy i mieć osobowość prawną. Ponadto muszą spełniać warunki do przyznania wsparcia. Pomoc przyznawana jest w okresie pierwszych 5 lat funkcjonowania grupy liczonych od dnia jej uznania. Wysokość dofinansowania, jaką może otrzymać grupa, zależy od wartości przychodów netto uzyskanych ze sprzedaży produktów lub grupy produktów, wytworzonych przez jej członków w poszczególnych latach i wynosi: w pierwszym roku – 10 proc. przychodów netto, w drugim roku – 8 proc. przychodów netto, w trzecim roku – 6 proc. przychodów netto, w czwartym roku – 5 proc. przychodów netto, w piątym roku – 4 proc. przychodów netto. Limit wsparcia to 100 tys. euro w każdym roku pięcioletniego okresu pomocy. Wsparcia nie można otrzymać na tworzenie grup producentów zajmujących się hodowlą drobiu, wyrobami z mięsa drobiowego i jego podrobów.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: fotolia

Biuletyn informacyjny nr 6-7/2018 (207). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książyk przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Wojciech Adamczyk, Joanna Czaplą, Jerzy Dąbrowski, Waldemar Guba, Magdalena Józefcka, Ewa Markowska-Bzducha, Justyna Matys, Dariusz Nieć, Bogusław Rzeźnicki, Aleksandra Szelągowska, Joanna Warowny.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Projekt graficzny: Paulina Furman, Artur Kubat. **Współpraca:** Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na str. I-IV okładki:** fotolia, archiwum MRiRW. **Zdjęcia na str. 1-5:** fotolia, archiwum MRiRW.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa: <https://www.gov.pl/rolnictwo/biuletyny-informacyjne-ministerstwa>; <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/biblioteka.html>;

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 3 sierpnia 2018 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowscy Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych opublikowanych na stronach czasopisma zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie materiałów graficznych tj. ilustracji, rycin, zdjęć itp.

ZASADY, KTÓRYCH NALEŻY PRZESTRZEGAĆ W CELU OCHRONY GOSPODARSTWA PRZED WIRUSEM ASF

Polska wieś zaprasza

Wyszukiwarka gospodarstw agroturystycznych w Twoim smartfonie. Znajdź nocleg, który spełni Twoje oczekiwania. Baza ponad 1000 obiektów znajdujących się na terenie całego kraju.